

Pääallystö- lehti

1/2019 HELMIKU

Älä tyri somessa

10 >

Rajan rikostutkinta

24 >

SUOMEN ALIUPSEERI 1930-44,
ASEMIEN 1945,
SAULI 1946-53,
ALIUPSEERI 1954-74,
TOIMIUPSEERI 1974-89.

PÄÄLLYSTÖLIITON ÄÄNENKANNATAJA

89. vuosikerta
ilmestyy 6 kertaa vuodessa.
ISBN 0788-8554

PÄÄLLYSTÖLEHTI 2019,

aineisto-	ja ilmestymispäivät	numero	aineisto	ilmestyy
2	20.3.	11.4.		
3	22.5.	13.6.		
4	21.8.	12.9.		
5	9.10.	31.10.		
6	20.11.	13.12.		

Aineiston voi toimittaa päätoimittajalle tai toimitussihteerille alla oleviin sähköpostiosoitteisiin. Toimitus päättää julkaisukynnyksestä. Kirjoittajat vastaavat omista kirjoituksistaan.

TOIMITUS:

Laivastokatu 1 b
00160 HELSINKI

PÄÄTOIMITTAJA:

Juha Susi
juha.susi@paallystoliitto.fi

TOIMITUSSIHTEERI:

Matti Vihurila
Puh. 040 518 6672
matti.vihurila@hotmail.fi

VAKITUISET AVUSTAJAT:

Marko Jalkanen
Puh. 040 301 9295
marko.jalkanen@paallystoliitto.fi

Antti Kymäläinen
Puh. 040 828 2758
antti.kymalainen@kolumbus.fi

Jukka Mäkinen
Puh. 050 594 4613
jukka.makinen@paallystoliitto.fi

Jaakko Levä
Puh. 040 301 9294
jaakko.leva@paallystoliitto.fi

Arto Penttinen
Puh. 050 443 1409
arto.penttinen@paallystoliitto.fi

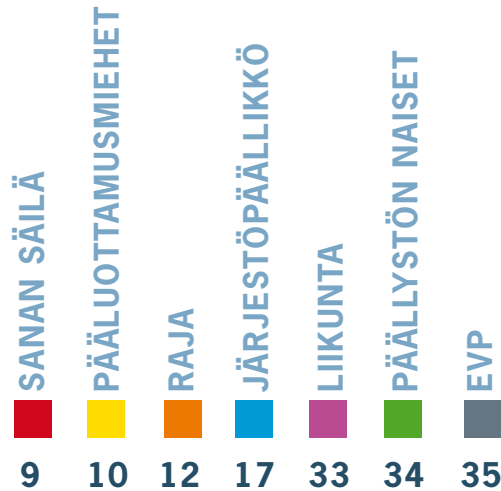
Mika Räisänen
mika.raisanen@paallystoliitto.fi

OSOITTEENMUUTOKSET:

Puh. 040 301 9290
toimisto@paallystoliitto.fi

Osoitelähde: Päällystoliiton
jäsenrekisteri

VAKIOPALSTAT

SISÄLTÖ

ISTO KUJALASTA
JÄRJESTÖNEUVOS
S. 20

- 4 Akava tukee sotilaita
- 6 Päätoimittajalta: Havuja PRKL
- 14 Tarkkana eläkeasioiden kanssa
- 15 OUKES käyttöön – kentällä epätietoisuutta
- 21 Halu kehittyä ajaa eteenpäin
- 22 Turvallisuus 2020 -seminaari
- 26 Pelastustoimi osa päivittäisturvallisuutta
- 29 Pääkaupungin Päällystö 100 vuotta
- 34 Aurinkoinen vuosikokous Santahaminassa

Vuoden pioneeriksi nimitetty yliluutnantti Jari Ahoniemi (oik.) on toiminut varusmieskouluttajan tehtävissä koko sotilasuransa ajan.

Ruoanpito-osuus-kunnista ammattilii-toksi ja tehokkaaksi edunvalvojaksi

Huhtikuussa on jälleen kansan aika valita edustajan-
sa Arkadianmäelle. Turvallisuus, niin sisäinen kuin
ulkoinen, tulee nousemaan yhdeksi vaaliteemak-
si. Avauksia tähän suuntaan on jo mediassa näh-
ty liittyen esimerkiksi hävittäjähankkeeseen, sotilaalliseen
liittoutumattomuuteen ja puolustusyhteistyöhön tai poliisien
määrään. Eduskunnalla on kuitenkin purettavanaan vielä mel-
koinen lakisuma, jossa muutosta odottaa sisällöltään maan-
puolustukselle tärkeitä lakeja liittyen mm. vapaaehtoiseen
maanpuolustukseen, sotilastiedusteluun ja ulkomaalaissi-
donnaisuuksiin sotilasviroissa. Käsittelyssä on myös työaika-
laki, jonka ulkopuolella me sotiilaat olemme. Olen aiemmissa
pääkirjoituksissani kantanut huolta siitä, että Puolustusvoimi-
en virkamiesten työaikasuojaus olisi työaikalaain päivittämisen
yhteydessä edelleen jäämässä puolivuosisataa vanhoihin po-
teroihin. Nyt tällä sektorilla on nähtävissä positiivista liikeh-
dintää. Kunta- ja uudistusministeri **Anu Vehviläisen** päätök-
sellä valtiovarainministeriö asettaa työryhmän selvittämään
Puolustusvoimien virkamiesten työaikalaain muutostarpeita.
Jokaisesta pääsopijajärjestöstä nimetään edustus työryh-
mään. Meidän osaltamme JUKO nimesi edustajikseen pu-
heenjohtajat Upseeriliitosta ja Päälystöliitosta. Selvitystyön
lähtökohtana ovat puolustusvoimien toiminnan erityispiirteet
ja niiden edellyttämä joustavuus virkamiesten työaikasääte-
lyssä. Näistä lähtökohdista työryhmän tulee työssään arvioi-
da, mitkä muutokset lakiin ovat välttämättömiä virkamiesten
työaikasuojauslain toteutumisen kannalta. Aikataulu on tiukka,
sillä selvitystyön tulee olla valmis kuluvan vuoden toukokuun
loppuun mennessä.

Tällä hetkellä käynnissä olevat virastoeräneuvottelut niin puo-
lustushallinnon kuin Rajavartiolaitoksen osalta ovat edenneet
osaltamme hyvässä hengessä. Toiveissa on, että puolustus-
hallinnon puolella pääsisimme neuvotteluissa maaliin jo lähi-
viikkojen aikana.

Tänä juhannuksena tulee kuluneeksi 90 vuotta siitä, kun Vi-
ipurin linnassa perustettiin Suomen Aliupseeriliitto. Tuolloin
sotavaen päällikön antamat lupaehdot aliupseerikerhojen val-
takunnallisen yhteenliittymän perustamiselle olivat tiukat. Liit-

Kuva: Jaakko Levä

ton tarkoitusperän tuli olla puhtaasti aatteellinen ja sen toiminta oli
suunnattava aliupseerien sivistys- ja urheilurientojen edistämiseen
sekä isänmaallisen hengen ja sotilaallisen velvollisuudentunnon ke-
hittämiseen. Liitolla ei myöskään saanut olla poliittisia tai talou-
dellisia tarkoitusperiä toiminnassaan eikä sitä saanut rekisteröidä.
Paljon on vettä virrannut Vuoksessa noista ajoista tähän päivään,
jolloin meillä on jäsentemme etuja ja oikeuksia valvova puolustus-
ministeriön ja sisäministeriön hallinnonaloilla toimiva valtakunnalli-
nen ammattijärjestö, Päälystöliitto. Liiton tulee vastedeskin elää
ajassa ja pitää katse tiukasti tulevaisuudessa, jotta voimme taata
jäsentemme edunvalvonnan edeltäjiemme tavoin turvallisesti huo-
miseen.

Monelle jäsenelle tuttu ääni puhelimesta ja nainen jäsenpalveluiden
takana, jäsensihteeri **Anja Mustajoki** täytti joulukuun lopulla 60
vuotta. Haluankin koko Päälystöliiton puolesta esittää Anjalle läm-
pimät onnittelut ja kiitokset hänen jäsenistömme eteen tekemäs-
tään ansiokkaasta työstä.

Jyrki Lukkarinen
puheenjohtaja

PÄÄLYSTÖLIITTO RY.

Laivastokatu 1 b, 00160 HELSINKI • www.paallystoliitto.fi • toimisto@paallystoliitto.fi • 040 301 9290 • (09) 726 2299 (faksi)
Toimisto avoinna arkisin 9–15. • s-posti: etunimi.sukunimi@paallystoliitto.fi

Puheenjohtaja Jyrki Lukkarinen 040 301 9291. Järjestöpäällikkö Arto Penttinen 040 301 9292, 050 443 1409.
Jäsensihteeri Anja Mustajoki 040 301 9290, Järjestösihteeri Sanna Karell 040 301 9297.
Pääläluottamusmiehet Marko Jalkanen 040 301 9295, 0299 500 798, Jaakko Levä 040 301 9294, 0299 500 787,
Jukka Mäkinen 040 301 9296, 050 594 4613. HUOM! Tekstiviestit eivät toimi 040-alkuisissa numeroissa
LAKIASIANNEUVONTA: Asianajotoimisto Lindell (02) 251 1004, e-mail: toimisto@asianajotoimistolindell.fi
(Ota yhteys liiton toimistoon ennen oikeusavun pyytämistä.)

Akava

Akava tukee vahvasti työlainsäädännön uudistamista

Teksti ja kuva: Antti Kymäläinen

Ammattisotilaiden suurena murheenkryyninä on ajastaan jälkeen jäänyt, vuonna 1970 säädetty laki puolustuslaitoksen virkamiesten työajasta. Maailma ja työelämä ovat muuttuneet ja presidentit vaihtuneet, mutta Puolustusvoimissa eletään työlainsäädännön osalta edelleen **Urho Kekkosen** aikaa.

Päällystöliitto ja Upseeriliitto ovat Akavan tukemana vaatineet lainsäädännön uudistamista. Akavan puheenjohtajan **Sture Fjäderin** johdolla puheenjohtajat **Jyrki Lukkarinen** ja **Ville Viita** ovat tavanneet lukuisan määrän ministereitä ja heidän avustajiaan sekä hallitus- ja oppositiopuolueiden edustajia.

- On aika laaja yhteisymmärrys siitä, että nykyinen laki on tullut tiensä päähän, toteaa Fjäder päättäjien tapaamisen perusteella.

Poliittisten päättäjien ohella muutostarvetta on edistetty herättämällä median kiinnostus asiaan.

- Yksittäiset jäsenet ovat antaneet kasvot epäkohdille. Faktojen ja esimerkkien kautta on saatu perusteltua, kuinka sairasta on teettää 18 tunnin työpäivää, josta työajaksi luetaan vain noin 8 tuntia.

Yhteisessä vaikuttamistyössä on ensimmäinen tärkeä etappi saavutettu.

- Olin todella iloinen, kun asiassa vastuuministerinä toimiva **Anu Vehviläinen** soitti minulle ja ilmoitti, että hän asettaa työryhmän Puolustusvoimien työaikalain muutosta selvittämään. Asia on nyt tunnustettu ja tunnistettu, että jotain täytyy tehdä, sanoo Fjäder.

Tavoitteeseen askel kerrallaan

Seuraavana tavoitteena on saada Puolustusvoimien työaikalain uudistamiseen po-

Akava ei lepää, ennen kuin Puolustusvoimien työaikalainsäädäntö on kunnossa, lupaa puheenjohtaja Sture Fjäder.

liittisen tahdon ilmaus myös eduskunnalta. Tämä on mahdollista parhailaan työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan käsittelyssä olevan yleisen työaikalakiesityksen yhteydessä.

- Haluamme, että valiokunnan mietintöön kirjataan tarve Puolustusvoimien lain uudistamisesta. Silloin siitä tulee velvoittava. Lain uudistaminen jää kuitenkin seuraavan hallituksen vastuulle, toteaa Fjäder.

Akava antaa Päällystöliitolle ja Upseeriliitolle kaiken tuen, mitä käynnistyvän uudistamisselvityksen yhteydessä tarvitaan.

- Akava ei lepää, ennen kuin Puolustusvoimien työaikalainsäädäntö on kunnossa, lupaa Fjäder.

Työaikalakikeskustelun yhteydessä on esitetty yksittäisiä mielipiteitä, joiden mukaan vanhan lain muuttaminen muodostaa uhkan Puolustusvoimien toiminnalle. Fjäder näkee asian aivan toisin.

- Mielestäni suurempi uhka on se, ettei tälle asialle tehdä mitään. On tärkeää, että turvallisuudesta vastaavat sotilaat ovat motivoituneita ja kokevat, että heitä kohdellaan oikeudenmukaisesti työaikojenkin osalta. Sotilaiden jaksaminen on koetuksella, kun riittävään lepoon ei ole mahdollisuutta.

Turvallisuuteen panostettava

Akava on julkaissut työelämän kehittämissä tavoitteensa vuosille 2019 - 2023. Keskusjärjestön toiveena on saada näistä kirjauksia eduskuntavaalien jälkeen muodostettavan hallituksen ohjelmaan. Akavan keskeisistä tavoitteista Fjäder nostaa yhteistoimintalain uudistamisen.

- Yt-laista on tullut irtisanomislaki. Kun neuvottelut käynnistetään, merkitsee se usein ihmisten irtisanomisia. Lain alkuperäisenä tavoitteena oli kuitenkin luoda yhteistyötä, jolla kehitettäisiin työpaikan tuottavuutta ja johtamista parempien tulosten saavuttamiseksi. Olen miettinyt, pitäisikö irtisanomisasiat siirtää työsopimuslakiin ja kehittää yt-laista positiivinen, työelämän parantamista ja yhteistoiminnallisuutta edistävä laki.

Fjäderin mukaan myös henkilöstön edustusta yritysten hallituksissa ja johtoryhmissä tulisi laajentaa Ruotsin ja monien Euroopan maiden mallin mukaisesti. Myös julkisella sektorilla henkilöstö tulisi ottaa laajemmin päätöksentekoon mukaan.

- Tämä mahdollistaisi sen, että nykyistä useammin asioista voitaisiin sopia paikallisesti organisaatiokohtaisesti. Tämä voi olla uhkakin, mutta myös valtava mahdollisuus, etenkin koulutetuilla, pohtii Fjäder.

Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen henkilöstölle tärkeitä ovat maan sisäiseen ja ulkoiseen turvallisuuteen liittyvät hallitusohjelmataavoitteet.

Fjäderin mukaan ulkoisen turvallisuuden osalta pitää ottaa huomioon turvallisuustilanteen kehittyminen lähialueilla, terrorismi ja cyberuhkat mukaan lukien.

- Nykyisessä tilanteessa turvallisuus on ihmisten huolilla ja politiikan pitää vastata tähän haasteeseen. Tarvitaan panostuksia niin määrärahoihin, kalustoon kuin henkilöstöönkin, painottaa Fjäder.

Palkkoja voidaan vastuullisesti korottaa

Viime vuosien virka- ja työehtosopimukset ovat olleet osittain palvelussuhteen ehtoja heikentäviä lomarahaleikkauksineen ja työajan pidennyksineen. Kun talous kääntyi kasvuun, on erityisesti julkiselle sektorille

kasaantunut palkkapaineita.

Kun tulopoliittisia ratkaisuja ei enää tehdä, eikä keskusjärjestöillä ole roolia palkkanuotteluissa, on Fjäder varovainen tulevien sopimusten sisältöä ja tasoa kommentoissaan. Julkisen sektorin sopimustavoitteista päättävät Juko ja sen liitot - Päälystöliitto mukaan lukien.

- Nyt on hyvät ajat ja paremmat mahdollisuudet nostaa palkkoja, vaikka talouden kasvu on hidastunutkin, näkee Fjäder.

Fjäder korostaa yksityisen ja julkisen sektorin keskinäistä riippuvuutta - niitä ei saa asettaa vastakkain.

- Meillä ei voi olla kukoistavaa yksityistä sektoria, jos meillä ei ole toimivaa julkista infraa. Sisäinen ja ulkoinen turvallisuus ovat tärkeitä tekijöitä, kun yritykset harkitsevat investointeja Suomeen. Sen vuoksi myös turvallisuudesta vastaava henkilöstö ansaitsee palkankorotuksensa, linjaa Fjäder.

Eläkejärjestelmä kestäväällä pohjalla

Viime vuoden loppupuolella uutisoitiin Elinkeinoelämän keskusliiton (EK) ja palkansaajajärjestö STTK:n halusta uudistaa pikaisesti vastikään remontoitua eläkejärjestelmää. Fjäder ei ajatusta kannattanut.

- EK reagoi mielestäni liian nopeasti esiin nousseeseen syntyvyyden laskuun. Sillä on jatkuva pelko siitä, että eläkejärjestelmän kustannukset karkaavat ja eläkemaksut nousevat, kun maksajia on vähemmän. Minun mielestäni kyseessä oli paniikkireaktio ja väärä signaali nuorisolle, näkee Fjäder. Hän korostaa, että eläkeikää nostava uudistus tuli voimaan vasta pari vuotta sitten. Syntyvyyden notkahdus muutamana vuotena ei järjestelmää vielä romuta. Fjäderin mukaan eläkeuudistuksen sijaan nyt tarvitaan toimia, joilla syntyvyys saadaan nousuun ja työllisyysastetta parannetaan. Lisäksi tarvitaan työperäistä maahanmuuttoa.

- Eläkejärjestelmämme on kestäväällä pohjalla. Suuriin uudistuksiin ei tällä hetkellä ole tarvetta, eikä sellaisia ole myöskään vireillä. Tilanne tietysti muuttuu, jos syntyvyyden aleneminen jatkuu pitemmän aikaa ja työllisyysaste putoaa, toteaa Fjäder.

Akava on voimistunut

Vuosien saatossa Akava keskusjärjestönä on kasvanut, kaiken kaikkiaan 68 vuotta yhdenjaksoisesti. Viimeisen 10 vuoden aikana uusia jäseniä on tullut noin 100 000 ja kokonaisjäsenmäärä on kasvanut nyt yli 600 000:een. Pääosin kasvu on tullut STTK:n piiristä siirtyneistä liitoista, mutta samanaikaisesti on ollut myös sisäistä kasvua.

- Akava on muotoutunut vähän erilaiseksi, se on asiantuntijoiden, esimiesten ja korkeakoulutettujen sekä yksityrittäjien keskusjärjestö, summaa Fjäder.

Fjäderin mukaan puoluepoliittinen sitoumattomuus on tärkeä arvo Akavalle.

- Akavalla eikä sen liitoilla ole kytköksiä puolueisiin ja se on positiivinen asia. Tämä on myös yksi tekijä, joka on auttanut meitä, kun maailma on muuttunut ja uusia sukupolvia on tullut toimintaan mukaan.

Joidenkin työntekijäryhmien järjestäytymisaste on laskenut reippaasti. Tämä ei ole myönteinen asia kenellekään.

- Järjestäytymisen imago pitää säilyttää korkeana, ja meidän pitää elää ajassa. Digitalisaatiota pitää hyödyntää liittojen palvelutuotannossa ja myös järjestötoiminnassa. Netin kautta pitää pystyä osallistumaan, linjaa Fjäder tulevaisuuden järjestöstrategiaa.

Automatisoinnin ja sähköisten palvelujen kehittäminen auttaa pitämään liittojen jäsenmaksut nykyisellään, jopa laskemaan niitä - tuottavuutta samalla parantaen. Fjäder kuitenkin muistuttaa, että järjestöt tarvitsevat myös ihmisiä, jotka antavat toiminnalle kasvot.

- Digitalisaation hyödyntämisessä Akava voi olla mahdollistaja sille, ettei samaa kehitystyötä tarvitse tehdä jokaisessa liitossa erikseen. Teemme sitä yhdessä, jolloin kaikki voivat sitä toiminnassaan hyödyntää.

Päälystöliittoa arvostetaan

Kuluva vuosi on Päälystöliiton 90-vuotisjuhlavuosi ja samalla liitto tulee olleeksi 10 vuotta Akavan jäsenjärjestönä.

- Päälystöliitto on ottanut hyvin roolinsa Akavassa ja akavalaiset arvostavat liittoa ja sen jäsenistön työtä turvallisuuden hyväksi, toteaa Fjäder.

Liiton toiminnasta hänellä on muutoinkin pelkästään positiivista sanottavaa. Yhteistyö sujuu erinomaisesti.

- Päälystöliitto on jämäkkä edunvalvoja, ja se tietää, mitä se haluaa. Teidän toimintanne herättää luottamusta ja liiton näkemykset ovat aina harkittuja ja vakaita. Kun jostakin yhdessä päätetään, sen mukaan myös toimitaan - ei vain puhuta, kiittelee Fjäder.

- Toivon jäsenillenne voimia ja menestystä isänmaan hyväksi tekemäänne työhön ja onnittelen 90 vuotta täyttävää liittoanne.

Havuja PRKL

Monen vuoden jälkeen perinteinen talvi lumisateineen ja pakkasineen on taas täällä. Toisille riesa, toisille vuoden parasta aikaa. Itselleni selkeät vuodenaikojen erottumiset toisistaan ovat vuodenaikojen suola. Niihin kuuluvat talven lumityöt ja paukkupakkaset takanlämmityksineen.

Olen vielä niitä alkukantaisia ulkoilijoita, joiden mielestä ulkoliikunta pitää olla mahdollista ilman keinolumia tai muita vippaskonsteja. Kunnon talvet mahdollistavat maastohiihdon eteläisintä Suomea myöten, joten tänä talvena sukset ovat olleet ahkerassa käytössä. Hiihtolenkkien aikana on hyvää aikaa miettiä syntyjä syviä. Tänä talvena mietittävääkin on ollut yhtä paljon kuin lumitöitä.

Muistan hyvin, kun vuoden 1987 hiihdon MM-kisat käytiin Oberstdorfissa. Kisojen naisten viiden kilometrin kilpailu käytiin vaikeassa kelissä. Niissä **Marjo Matikainen** sai ensimmäisen arvokisavoittonsa. Väliaikapaikkaa lähestyessään Matikainen vaati ladulle havuja, jotta saisi paakut pois suksiensa pohjista. Historiaan jäi hänen huutonsa: "Havuja... perkele!"

Asento, lepo ja käännökset

Havuja tarvittaisiin taas. Sen verran paakkuja tuntuu olevan Puolustusvoimien suksien pohjassa. Tammikuussa ei tainnut olla päivääkään, ettei jossain mediassa joku nostanut virastoa tikunokkaan, milloin minkäkin uutisen takia: henkilövaihdoksista harjoitusten kautta muonapussisiin. Tuulettimeen tuli sitä itseään liki viikoittain.

Teksti: Juha Susi

Kuva: Siiri Susi

Kävin kertaamassa tammikuussa vapaaehtoisessa harjoituksessa. Kun otin asian esille tuttujen kanssa, voinette arvata sitä virnuilua ja viittailua Lemmenjokeen. Itse harjoitus oli hyvä esimerkki järjestetystä koulutustilaisuudesta, johon kaikki osallistujat osallistuivat koulutuksen sisällön, ei ulkoisten puitteiden takia.

Lööppeihin nostettiin myös tulevan HX-hankkeen koneiden määrä. Kinataan koneiden määrästä ja niiden riittävästä suorituskyvystä. Asiantuntijoita tuntuu olevan maakuntien kylänmiehiä myöten. Määrää kritisoivien mielestä uusien koneiden suorituskky on parempi kuin nykyisen HN kaluston, joten vähemmälläkin määrällä pärjätään kuulemma. Samalla unohtuu toisen osapuolen kaluston kehitys.

Tuntuu, että kansalaisten suurta huvia on virkamiesten ja herrojen kurmootus. Ja sitähan meille tarjoillaan lööpeissä. Taas saa tiedottajat painaa pitkää päivää näitä asioita oikoessaan.

Kymmenen hyvää

Eduskuntavaalit lähestyvät. Taistelu äänestäsi on alkanut. Vaalikampanjoiden avauksia ajoittui parhaimmillaan samalle viikolle. Meille luvataan milloin mitään. Kuka saa satasen, kuka vähemmän. Poliitiikan erikoistoimittaja **Timo Haapala** totesikin lakonisesti: valtiovarainministeriön virkamiehet kertovat toukokuussa, mihin on varaa ja mitä tehdään. Sillä mennään, kuten aina ennenkin.

Kun käteesi työnnetään kauppakeskuksessa vaalimainosta, kannattaa muistaa vanha sanonta: jos se kuulostaa liian hyvältä ollakseen totta, se on harvoin totta. Kannattaa tutkia, miten lupaukset aiotaan toteuttaa. Mikäli työllisyys ja kansantuote eivät kasva, jäljelle jäävät perinteiset rahamassit eli verojen korotus ja valtion lisävelka. Kukin ehdokas esittelee eri kertoimia ja tilastoja, joihin näkemyksensä perustaa. Yhtä mieltä ei olla edes siitä, mitä tilastoja tulisi käyttää.

Taitaa olla piinaviikot edessä luotettavan tiedon saamisen suhteen. Äänestämättä ei kannata jättää, vaikka kuinka syljettäisi. Äänestettyään voi sanoa, että olenpahan ainakin yrittänyt vaikuttaa.

Juhlavuodet jatkuvat

Päällystöliiton kuluneet 90-vuotta ovat juhlimisen arvoisia. Luukijan ei kannata pelästyä pitkin vuotta jatkuvalla liiton historian kertauksella vaan noudatamme juhlavuotta edunvalvontatyön merkeissä. Tarjoamme lehdissä uusimmat sopimusneuvotteluiden käännteet, opastamme jäseniä ja haastattemme vaikuttajia. Toimitusneuvosto miettii jokaiseen numeroon tulevat artikkelit kuloisenkin edunvalvontatilanteen mukaan.

Osa tulevan vuoden aihealustoiveista on tullut teiltä. Toivomme saavamme vinkkejä ja juttutoiveita lisää. Kätevimmin se käy liiton kotisivujen tai oheisen linkin kautta.

Käykään hiihtämässä, tai ainakin lumitöissä!

Uudenmaan prikaati on Merivoimiin kuuluva kehityshakuinen joukko-osasto. Prikaatissa koulutetaan nykyaikaisia ja suorituskykyisiä joukkoja meripuolustuksen tarpeisiin ja kansainvälisiin kriisinhallintatehtäviin. Sotilaallinen osaaminen, virkaehtosopimusten tunteminen ja oikea tulkitseminen korostuvat, kun prikaati toimii niin maalla kuin merellä.

Yhteishenki- yhteistyökyky, sopeutumiskyky ja hyvä työilmapiiri kuvaavat hyvin tämän sopivan kokoisen joukko-osaston yhteenkuuluvuutta, joka heijastuu myös ay-puoleen.

Yhteistyö Rajavartiolaitoksen kanssa on tiivistä. Joukkoja tuotetaan yhdessä RVL:n kanssa, ja merivartioiden tarvitsema erikoiskoulutus on huomioitu koulutuksessa. Uudenmaan prikaatilla on toimipisteitä Raaseporissa, Hangossa ja Korppoossa.

Ammattiyhdistystoiminta

Dragsvikin pääyllystöhdistys perustettiin 15.12.1944 ja sen tarkoituksena oli jo silloin kasvattaa jäsenistön yhteenkuuluvuutta, jotta siitä tulisi kiinteä ja yhtenäinen. Tällä hetkellä Uudenmaan prikaatissa palvelee 26 opistoupseeria. Dragsvikin pääyllystöhdistyksen kautta Pääyllystöliittoon kuuluu 25 jäsentä.

Edunvalvonnassa ei tällä hetkellä ole suuria haasteita. Tehtävänkuvaukset ja niihin lausuminen työllistää eniten, mutta muutoin niiden käsittely on sujuvaa ja avointa. Eläkekysymykset ovat nousemassa tapetille. Työtaakan ja vapaiden suhde huolestuttaa henkilöstöä. Henkilöstöryhmämuutokset ja niihin liittyvä työ vaativat aktiivista otetta, jotta lopputulos on haluamamme.

Yhdistyksellä menee muutoin ihan hyvin. Toiminta ei ole kauhean aktiivista, mutta mielestäni jäsenistön tarpeet kattavaa.

Pääyllystöliiton pääluottamusmies **Marko Jalkanen** on käynyt pitämässä Uudenmaan prikaatin yt-elimelle yhteistoimintakoulutuksen, joka otettiin todella kiitollisuudella vastaan kaikkien toimijoiden puolesta. Olkoon tämä osoituksena hyvästä yhteistoiminnasta.

Kansainvälinen yhteistyö

Kansainvälistä osaamista ryhdyttiin kehittämään yhteisissä harjoituksissa Ruotsin kanssa jo lähes 20 vuotta sitten. Uudenmaan prikaatin tärkein ja lähin kansainvälinen yhteistyökumppani on Amfibio-rykmentti. Sen lisäksi yhteistyötä on lisätty Yhdysvaltojen, Iso-Britannian ja Saksan kanssa. Näiden kolmen mainitun maan lisäksi myös Hollanti on tullut yhä tärkeämmäksi yhteistyökumppaniksi.

Kansainvälisen yhteistyön myötä ammatitjärjestöt ovat olleet tiiviissä yhteistyössä työnantajan kanssa ja ratkaisseet ilmaantuneet ongelmat etukäteen hyvässä sovussa. Yhteinen kieli ruotsalaisten kanssa on helpottanut myös ay-asioiden vertailua sekä myös kehittänyt näkemystä siitä, miten asioita hoidetaan Ruotsissa vs. Suomessa (NOA-yhteistyö). Keskusteluja on käyty myös tällä tasolla usein.

Työterveyshuolto

Eläkeuudistuksen myötä henkilökunta vanhenee ja tarve työterveyshuollolle lisääntyy, se on jo huomattu. Ongelmakohtina on käytännössä havaittu työterveyshuollon liian myöhäinen puhelinpäivystysaika (9.30 - 10 sekä 13 - 13.30). Normaalisti työt alkavat klo 7.30. Puhelimeen ei ole vastattu,

Työterveyshuolto tökkii Uudenmaan prikaatissa

Teksti: Marko Nieminen, Pääyllystöliiton hallituksen jäsen

Kuva: Robin Bucher

saatikka soitettu takaisin. Työterveyshoitajan puhelin pitäisikin olla fyysisesti siellä, missä päivystävä hoitaja on, ei esimerkiksi leirillä, josta näitä asioita ei hoideta. Maksusitoumuksia on vaadittu ennen lääkärille menoa. Sotilaslääketieteen keskukselta on tullut ilmoituksia, joissa "käsketään" hankkimaan maksusitoumus jopa neljä viikkoa etukäteen. Akuutteja tarpeita ei voi etukäteen tietää.

On totta, että työterveyshuolto painottuu ennaltaehkäisevään hoitoon, mutta akuuteissa tapauksissa on kyllä saatava apua: esimerkiksi leirillä saa akuuttiin selkäpuun hoitoa, mutta varuskunnassa ei. Onkin huolestuttavaa, että ennemmin työntekijän annetaan jonottaa kaksikin päivää terveyskeskuksessa kuin ohjataan suoraan hoitoon. Itse menin suoraan Terveystalolle, kun kerran sain ajan netistä. Työterveyshoitajaa en saanut puhelimella kiinni, eivätkä Terveystaloltaakaan häntä tavoitettu. Terveystalon henkilökunta pyyteli anteeksi, että he eivät voi ottaa minua vastaan, jollen itse maksa. Tämä tutkimus ja kaksi piikkiä maksoivat 91 €, seuraavan kerran kävin saman asian takia toisella yksityisellä. Siel-

lä sama tutkimus ja samat piikit maksoivat 51 €.

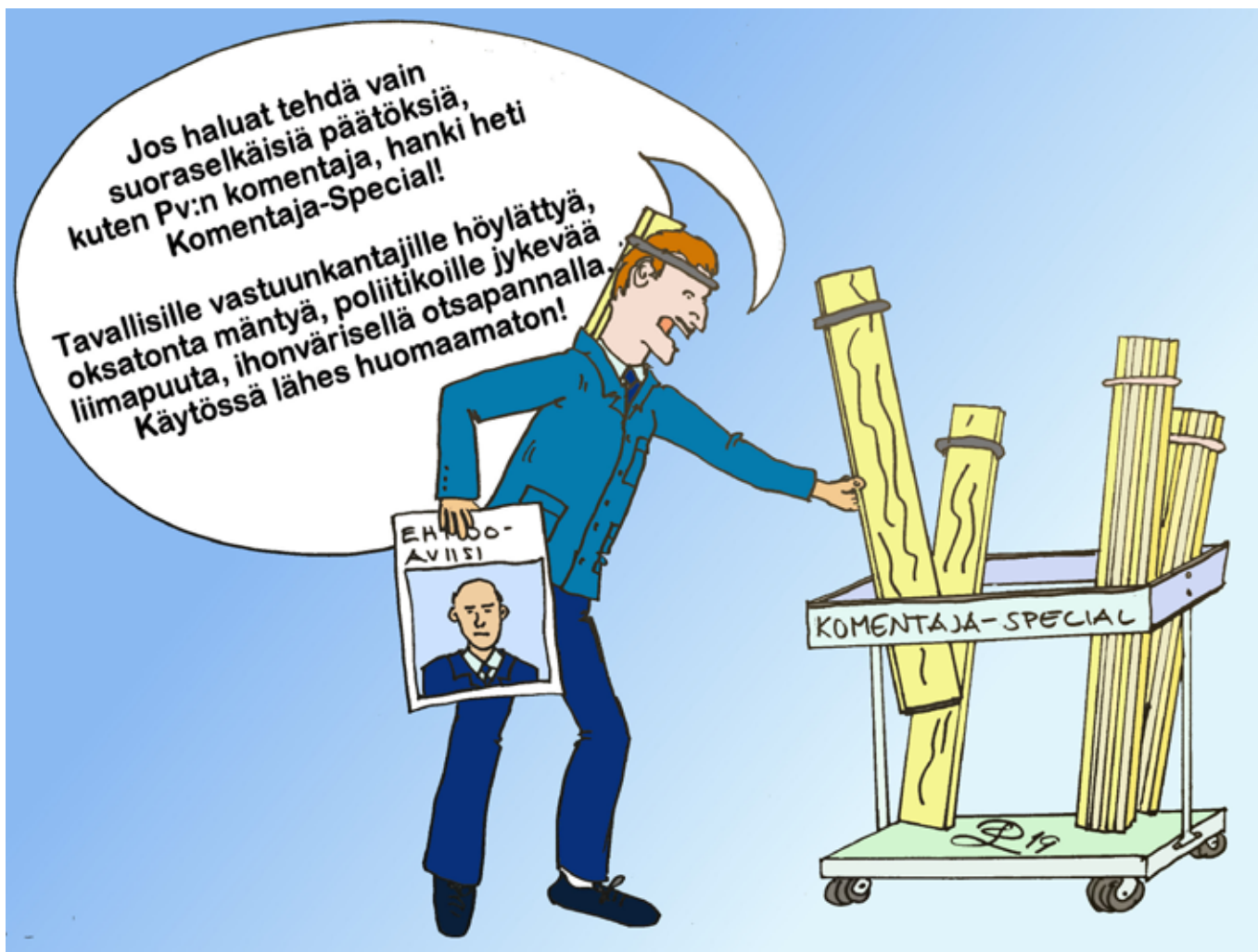
Viimeksi työterveyshuollon toimintasuunnitelma oli kiikutettu komentajalle suoraan allekirjoitettavaksi ilman, että siihen yt-elin pystyi lausumaan. Tällainen toiminta on herättänyt kaikissa henkilöstöryhmissä närrää. Huhtikuussa 2018 tehtiin myös reklaamaatio työterveyshuollon toteuttamisesta, mihin ei olla saatu vielä kukaan vastausta.

Helmikuun alussa Uudenmaan prikaatin yt-elin käsitteli vuoden 2019 työterveyshuollon toimintasuunnitelmaa. Edellä kirjoittamani epäkohdat olivat nyt esillä keskusteluissa. Lausunnot tulleet toimintasuunnitelma oli suora kopio vuodelle 2018 päivämäärineen.

Kapteeniluutnantti

Marko Nieminen (50 v)

- Kotipaikkakunta Raasepori
- Palvelustehtävä kanslian päällikkö
- Uudenmaan prikaati

Eläkkeet puhuttavat

Teksti ja kuva: Juha Susi

Eläketurvakeskuksen (ETK) julkaisema artikkelikokoelma, *Työeläkevarat ja eläkkeiden rahoitus*, sai aikaan vipinää eläkekeskusteluihin. Artikkelikokoelma on jatkumoa marraskuussa julkaistulle *Tilastokeskuksen syntyvyysennusteelle*. Molempien yhteinen viesti on tyyli: jos sama meno jatkuu, on eläkkeiden joustettava. Reilun 200-sivuisen kokoelman ensimmäisessä luvussa tiivistetään, mikä mahdollisesti uhkaa eläkkeitä tulevaisuudessa: erittäin heikon talous- tai väestökehityksen oloissa nykyisen suuruiset työeläkevarat ja niille ennakoitu tuotto eivät riitä paikkaamaan potentiaalista maksutulovajetta. Yksinkertaistettuna työllisyysprosentti tulee pitää korkealla ja syntyvyys saada kasvuun. Työperäisen maahanmuuton kaksinkertaistaminen paikkaisi syntyvyyslukuja.

- Meillä on vakaat näkymät ja hyvä rahoituksellinen pohja. Ei ole akuuttia syytä lähteä muuttamaan työeläkejärjestelmän toimintaperiaatteita, ETK:n johtaja **Mikko Kautto** totesi Ylelle antamassaan lausunnossa.

- Mutta jos matala syntyvyys on tulevaisuudessa perustila, se vaikuttaa eläkejärjestelmän ja julkisen talouden rahoitukseen pitkällä aikavälillä. Kokoelmassa pohditaan, voisiko eläke joustaa. Kun rahoitustilanne on hyvä, eläke joustaisi ylöspäin ja päinvastoin. Suomessa käytössä olevassa etuisuusperusteisessa eläkejärjestelmässä eläkkeiden taso on määritetty etukäteen työhistorian ja -ansioiden perusteella, joten aivan helpolla muutoksiin ei voida ryhtyä. Suurempia muutoksia eläkejärjestelmään on tehty kerran vuosikymmenessä: taitettu indeksi, elinaikakerroin ja tämän vuosikymmenen muutos eläkeiän sitomisesta elinikäen. Aivan heti työeläkejohtajat eivät olisi avaamassa toissa vuotista lakiuudistusta. Samoilla linjoilla on Akava.

- Eläkejärjestelmämme on kestäväällä poh-

jalla. Suuriin uudistuksiin ei tällä hetkellä ole tarvetta, eikä sellaisia ole myöskään vireillä, puheenjohtaja **Sture Fjäder** totesi Päällystölehdelle antamassaan haastattelussa.

Komentajan ryhdikäs ratkaisu

Teksti: Antti Kymäläinen Kuva: Juha Susi

Puolustusvoimain komentaja, kenraali **Jarmo Lindberg** ilmoitti tammikuussa, että hän siirtyy reserviin 1.8.2019 nykyisen määräaikaisen viisivuotiskautensa päättyessä. Komentaja ei havigellut jatkokautta, vaikka sellainen olisi ollut mahdollinen.

Puolustusvoimien tiedotteen mukaan Lindberg siirtyi eläkkeelle alkuperäisessä aika-aulussa. Virkakauden päättymisen kerrottiin varmistuneen jo viime vuoden puolella. Lisäksi todettiin, että Lindberg on tällä hetkellä EU-jäsenvaltioiden komentajista toiseksi pisimpään tehtävässään palvellut puolustusvoimain komentaja. Ainoastaan Maltan komentaja on palvellut Lindbergiä pidempään.

Tiedotteessa Lindberg vielä itse kommentoi asiaa seuraavasti: "Virkasuhteeni määräaikaisuus on ollut tiedossa jo aloittaessani elokuussa 2014, joten sotilaana olen toiminut siltä pohjalta."

Tiedotteella ilmeisesti pyrittiin korostamaan sitä, ettei komentajan tehtävän jättämiseen liity mitään dramatiikkaa. Valitettavasti sen sisältö päinvastoin lisäsi tapahtumaan liittyvää spekulointia. Maltan kollegan toimikauden pituudella ei yllättävään uutiseen liittyviä epäluuloja hälvennetä.

Lindbergin ratkaisun perimmäisiä motiiveja emme tiedä - niitä voimme vain arvailla. Lemmenjoella vapaaehtoisessa harjoituksessa kännissä sulkeisia pitäneen ja sopimattomuuksia suoltaneen everstin toikaroinnin selvittelystä noussut kuhu heitti laineita myös Lindbergin ylle.

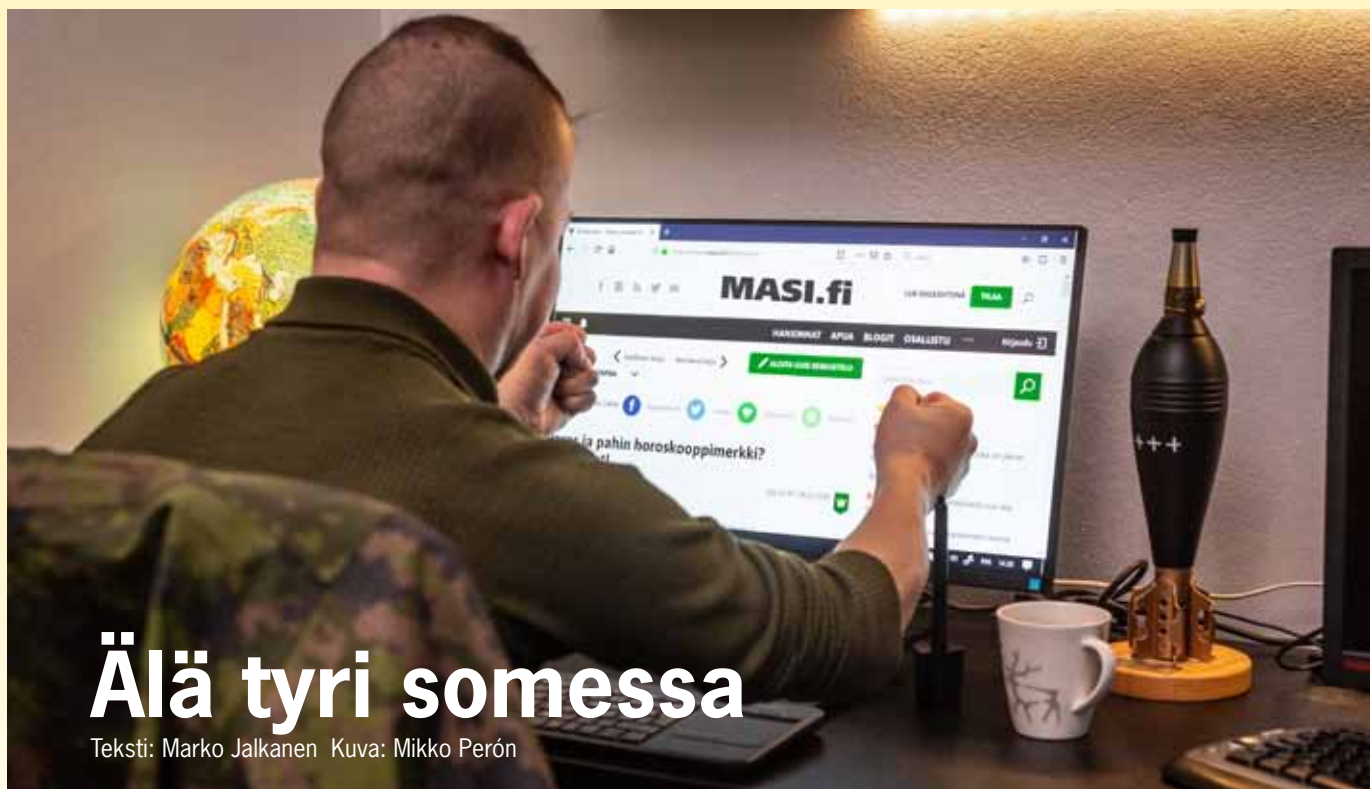
Puolustusvoimien ylipäällikkö, tasavallan presidentti **Sauli Niinistö** kiisti Ylen uutisessa, että kohulla olisi ollut vaikutusta komentajan vaihdokseen. Vaikka asialla ei olisi sikaan ylipäällikölle merkitystä, komentajaa itseään kuhu saattaa mietityttää.

Keskusrikospoliisi tekee parhaillaan Valtakunnansyyttäjänviraston pyynnöstä esiselvitystä Lindbergin menettelystä Lemmenjoen tapahtumiin liittyen. Samanaikaisesti on vireillä muissa korkeissa sotilastehtävissä toimiviin kohdistuvia oikeusprosesseja, joissa ei kuitenkaan ole kytköstä Lindbergin toimintaan tai toimimattomuuteen. Siinä, että ikäviä asioita on Lindbergin komentajakaudella noussut esiin, on varmas- ti enemmän sattumaa kuin hänen syytään. Emme tiedä, löytääkö KRP esiselvityksensä mitään moitittavaa Lindbergin toiminnasta. Mutta "niin on, jos siltä näyttää" -sanonta taipuu lihaksi ja vereksi tässäkin asiassa. Medialla on ikävä taipumus muistuttaa tutkituista epäilyistä, vaikka ne olisivat myöhemmin aiheettomiksi todettakin. Komentaja olisi joutunut jatkokaudellaan kantamaan ikävien tapahtumien varjoa, mikä olisi voinut häiritä hänen viranhoitoaan ja Puolustusvoimien maineenhallintaa. Kun miestä vaihdetaan, huomio kiinnittyy toisaalle.

Oli asia lopulta niin tai näin, episodissa voidaan nähdä jotain hyvääkin. Komentajan itsensäkin mukaan Lemmenjoen harjoituksen saama julkisuus voi olla Puolustusvoimien kannalta lopulta hyvä asia. "Koska se osoittaa sen, että me puutemme näihin asioihin", perusteli Lindberg näkökulmaa Ylen uutisessa.

Lindbergin yllättävänä pidettävä ratkaisu voidaan nähdä myös vastuullisena, ryhdikkäänä ja Puolustusvoimien etua palvelevana lopputulemana. Virkavastuun kantamisen kannaltahan ei aina pidetä riittävänä pelkästään sitä, mitä virkamies tiesi vaan mitä hänen olisi pitänyt tietää. Poliitikassa puhutaan paljon poliittisen vastuun kantamista, mutta hyvin harvoin virhearviointeihin tai tekemättä jättämissiin syyllistyneet poliitikot luopuvat vapaaehtoisesti tehtävistään. Tähän verraten Lindbergin toiminta voidaan nähdä toisenlaisena, myönteisenä esimerkkinä.

Älä tyri somessa

Teksti: Marko Jalkanen Kuva: Mikko Perón

Ulkomaalaisten seksuaalirikosepäilyt ovat aiheuttaneet alkuvuodesta Suomessa kiivasta julkista keskustelua. Sosiaalisessa mediassa on ollut nähtävissä suoranaista someraivoa. Virkamiesten on kuitenkin oltava omista mielipiteissään hyvin pidättyväisiä, vaikka kuinka asia korpeaisi ja siitä olisi joku oma tiukka mielipide.

Virkamieslain mukaan virkamiehen yleisiin velvollisuuksiin kuuluu käyttäytyä asemansa ja tehtävien edellyttämällä tavalla. Sotilasviranhaltijoilla virkavelvollisuuksiin kuuluva käyttäytymisvelvollisuus ulottuu myös vapaa-aikaan. Erityisesti ammattisotilaan on virassa ja yksityiselämässään käyttäytymisen siten, ettei hänen käyttäytymisensä ole omiaan vaarantamaan luottamusta puolustusvoimien tehtävien asianmukaiseen hoitoon. Käyttäytymisvelvoitetta pidetään tärkeänä, jotta kansalaiset kokevat ammattisotilaat puolueettomina, rehellisinä ja luottamusta herättävinä virkamiehinä. Asema ja vastuu on syytä muistaa silloinkin, kun vapaa-aikana ja yksityishenkilönä käytetään sosiaalista mediaa. Muutamalle henkilölle tarkoitettu mielipiteen ilmaisu voi huomaamatta saavuttaa nopeasti hyvin suuren yleisön.

Yleisen palvelusohjesäännön mukaan ammattisotilaalla on oikeus kirjoittaa julkisesti. Hänellä on myös sananvapaus, mutta se ei poista vastuuta sanomisista. Sotilas vastaa aina itse kaikista antamistaan lausunnoista tai kirjoituksista. Hänen on oltava erityisen tarkka, huolellinen ja harkitseva myös silloin, kun viestitään yksityishenki-

lönä sosiaalisessa mediassa. Esitetyistä näkemyksistä saatetaan tehdä päätelmiä myös puolustusvoimien suhtautumisesta asiaan. Kaikessa vuorovaikutuksessa on säilytettävä hyvät käytöstavat ja vältettävä esittämästä henkilöitä tai ryhmiä koskevia hyvien tapojen vastaisia näkemyksiä. Sosiaalisen median suuren ja erinäisen vastaanottajakunnan kesken viestien tulkinta voi vaihdella ja kirjoituksia saatetaan tulkita tarkoituksellakin väärin.

Voiko sitten ammattisotilas koskaan esittää vapaa-ajallaan kriittisiä mielipiteitä julkisesti? Kyllä voi, kun sen tekee asianmukaisesti, asiallisesti sekä kontekstiin sopivasti. Esitetyt faktat on oltava virheettömiä; mielipiteet on ilmaistava objektiivisesti ja asenteesta riippumattomasti tuomalla esiin kaikki asiaan vaikuttavat seikat, eikä vain niitä, jotka miellyttävät itseä eniten tai muutoin tukevat vain omaa mielipidettä. Sanavalintoihin on syytä kiinnittää erityistä huomiota, että ei loukkaa ketään, ei provosoi eikä provosoidu. Ammattisotilaan ei siis tarvitse olla tuppisuuna, vaan myös hän voi osallistua esimerkiksi julkiseen yhteiskunnalliseen keskusteluun, kunhan tekee sen siinä määrin kuuliaisesti, että ei aiheuta kirjoituksillaan paheksuntaa..

Puoluepoliittisiin kiistakysymyksiin osallistuminen

Tänä vuonna on sekä eduskunta- että europarlamenttivaalit. Hävittäjähankinnat, NATO-kysymys ja puolustusmäärärahat, jotka oletettavasti nousevat puolueiden vaalikeskusteluissa esiin, saattavat kirvoittaa myös

monia ammattisotilaita kannanottoihin somekeskusteluissa. Yleisessä palvelusohjesäännössä on kohta, jossa todetaan, että ammattisotilaiden ja puolustusvoimissa sotilasvirkaan koulutettavien oppilaiden tulee välttää puuttumista puoluepoliittisiin kiistakysymyksiin ja varoa puolustusvoimien kytkemistä niihin. Tämä kohta herätti joitakin vuosia sitten eduskuntakysymyksen lisäksi julkista keskustelua, koska rikoslaki ei rajoita ammattisotilaiden sananvapautta poliittisissa kysymyksissä. Lain uudistuksessa vuonna 2000 sotilaiden sananvapautta koskevista rajoituksista nimenomaan luovuttiin, minkä jälkeen ammattisotilaiden sananvapautta ei ole rajoitettu sen enempää kuin muidenkaan kansalaisten.

Pääsikunta on sittemmin tarkentanut yleisen palvelusohjeen kohtaa siten, että kyse on vain suosituksesta, eikä tällä puolustusvoimien sisäisellä määräyksellä ole rajoitettu perustuslain turvaamaa sananvapautta. Samaan päätelmään on päätenyt myös eduskunnan apulaisoikeusasiamies ottaessaan kantaa eräässä toisessa ratkaisussa sananvapautteen yleisesti: viranomaisen sisäisillä määräyksillä tai ohjeilla ei voida rajoittaa perustuslaissa perusoikeutena turvattua sananvapautta. Tässä mielessä maanpuolustus kuuluu kaikille, myös puolustusvoimien omille työntekijöille. Puolustusvoimat ei siis pyri harmonisoimaan mielipiteitä, vaan myös ammattisotilailla on mahdollisuus olla aktiivinen ja osallistua maanpuolustusaiheisiin keskusteluihin somekanavissa. Puolustuksellisia salaisuuksia lukuun ottamatta sana on vapaa.

Siirtovelvolliselle on annettava mahdollisuus valmistautua paikkakuntien välisiin siirtoihin

Teksti: Marko Jalkanen

Puolustusvoimien virkamiehellä on velvollisuus siirtyä tehtävästä tai joukko-osastosta toiseen. Velvollisuus on suomalaisessa työelämässä poikkeuksellinen ilmiö. Työnantajan määräyksestä saatetaan siirtyä pysyväisluonteisesti toiseen työnsuorittamispaikkaan jopa toiselle puolelle Suomea. Tämä näkymällä siirtymisvelvollisuudella rajoitetaan yksilön perusoikeuksia, vaikkakaan se ei merkitse suoranaisesti virkamiehen velvollisuutta asua jollakin paikkakunnalla. Toiseen tehtävään siirtyminen voi rajoittaa virkamiehen vapautta valita asuinpaikkansa. Tätä kuitenkin pidetään lainsäätäjätasolla puolustusvoimien tavanomaisena ja hyväksyttävänä piirteenä ja josta puolustusvoimien palvelukseen hakeutuvat

ovat virkaan tullessaan olleet etukäteen tietoisia.

Siirtovelvollisen virkamiehen palveluspaikkakunnan muuttuessa tieto siirrosta on annettava vähintään kolmea (3) kuukautta aikaisemmin. Tämä tiedoksiantovelvoite koskee myös niitä sisäisiä siirtoja hallintoyksiköissä, joissa toimintoja on hajautettu useille eri paikkakunnille. Tänä päivänä enää harva puolustusvoimien hallintoyksiköistä toimii vain yhdellä paikkakunnalla. Puolustusvoimauudistus muutti hallintorakenteita rajusti ja yhdisti muun muassa monia vanhoja joukko-osastoja. Johto ja esikunta keskitettiin niin sanottuihin suurjoukko-osastoihin, ja samalla jätettiin erillisiä satelliittijoukkoja useille paikkakunnille. Kolmen kuukauden minimiajasta on sää-

detty puolustusvoimista annetussa laissa, ja sen tarkoituksena on taata virkamiehelle tosiasiallinen mahdollisuus valmistautua paikkakuntien välisiin siirtoihin. Minimiajasta ei voida poiketa edes silloin, kun virkamies suostuu tätä lyhempään ajanjaksoon. Mikäli työnantajalla on halu ja tarve siirtää virkamiehen työpanos toiselle paikkakunnalle kolmen kuukauden minimiaikaa lyhyemmässä ajassa, virkamiehen suostumuksella hänet voidaan määrätä työskentelemään uudelle paikkakunnalle virkamatkaperusteisesti. Tehtävämääräykseen virkapaikaksi on kuitenkin määrättävä aikaisempi paikkakunta niin pitkäksi aikaa, kunnes kolmen kuukauden minimiaika täyttyy.

Kriisinhallinnan palvelussuhteen ehdot vuodelle 2019

Teksti: Marko Jalkanen

Puolustusministeri **Jussi Niinistö** hyväksyi viime vuoden lopulla Kriisinhallintahenkilöstön yhteistointaryhmässä käsitellyn esityksen operaatiokohtaisista päivärahoista ja muista erityisistä palvelussuhteen ehdoista vuodelle 2019. Operaatiokohtaisiin krii-

sinhallintapäivärahoihin ei tullut edelliseen vuoteen nähden muutoksia ja muutkin erityiset palvelussuhteen ehdot pysyivät pääosin samana. Vuoden vaihteesta lukien Suomi osallistuu Naton johtamaan koulutusoperaatioon Irakissa enintään viidellä sotilaalla. Tämä osallistuminen on osa Suo-

men tukitoimia Irakin turvallisuussektorilla ja edistää osaltaan myös Suomen tavoitteita Irakin vakauttamiseksi.

Lisätietoa kriisinhallintatehtävien palvelussuhteen ehdoista löytyy puolustusvoimien [www-sivuilta](#).

Kriisinhallintapäivärahat vuonna 2019	
Afganistan (RS)	81,95 €/vrk
Libanon (UNIFIL)	45,00 €/vrk
Kosovo (KFOR)	30,00€/vrk
Mali (EUTM ja MINUSMA)	54,60 €/vrk + 25 €/vrk
Somalia (EUTM)	54,60 €/vrk + 25 €/vrk
Irak (OIR, myös Kuwait, Jordania ja Qatar sekä NMI, Taji)	65,00 €/vrk (+5,00 €/vrk Erbilissä, +10,00 €/vrk Menilassa, +15 vrk/QWEST, +15 €/vrk Bagdadissa ja +15 €/vrk Tajissa)
Lähi-itä (Sotilastarkkailijat)	25,00 €/vrk UNTSO HQ 25 €/vrk (+25 €/vrk LOD ja OGG-D sekä +10 €/vrk OGG-T, OGL ja LOB)

Kriisinhallintapäivärahalla korvataan poikkeuksellisia palvelusolosuhteita. Ne perustuvat operaatiokohtaisen uhka-arvion ja olosuhdearvion perusteella muodostettavaan riskitasoon.

Vuosiloman yhdenjaksoisuudesta saavutettiin keskusneuvotteluissa yksimielisyys

Teksti: Jukka Mäkinen Kuva: Marko Jalkanen

Työnantaja on Rajavartiolaitoksessa tulkinnut vuosilomasopimusta vajaalla viikolla alkavista lomista ainakin vuodesta 2012 lukien siten, että mikäli lomajakso alkaa keskeltä viikkoa, ensimmäinen viikonloppu merkitään vapaapäiviksi, vaikka lomajakso olisi seitsemän vuorokautta tai pidempi. Tätä tulkintaa ei Päälystöliitto ole voinut hyväksyä, koska soveltaminen on ollut liiton näkemyksen mukaan vuosilomasopimuksen 8 §:n vastainen. Asiaan on lopultakin saatu erimielisyysmenettelyn kautta ratkaisu, joka on Päälystöliiton kannan mukainen.

Ensimmäisen kerran asiaa on varsinaisesti käsitelty työnantajan kanssa sopimustoiminnan seurantarivissä syksyllä 2013. Tuolloin keskustelujen jälkeen työnantaja totesi, että heillä ei ole tarvetta muuttaa omaa linjaustaan vajailla viikoilla alkavista vuosilomista. Asia jäi silloin siihen asentoon, että alettiin etsiä Rajavartiolaitoksesta esimerkkitapausta, jota kautta tapaus voitaisiin viedä erimielisyysmenettelyyn. Kuitenkin Puolustusvoimien puolella soveltaminen vuosilomasopimuksen osalta oli tuolloin vastaavan kaltainen ja sieltä löytyi esimerkkitapauksia, joiden osalta käynnistettiin erimielisyysmenettely.

Työtuomioistuin ratkaisi asian kantajan hyväksi Puolustusvoimissa

Työtuomioistuin antoi 22.2.2016 Puolustusvoimien puolelta tuomion TT:2016-21, jonka mukaan työnantaja oli merkinnyt kahden virkamiehen vuosiloman väliin jääneet lauantain ja sunnuntain lomapäivien asemesta vapaapäiviksi. Koska lomien jakamiselle ei ollut virkamiesten työtehtävien laadusta tai muusta seikasta johtuvaa välttämätöntä syytä, työnantaja oli menettänyt vuosilomasopimuksen 8 §:n vastaisesti. Työnantaja tuomittiin maksamaan

1) Koko kalenteriviikko lomaa

ma	ti	ke	to	pe	la	su	ma	ti	ke	to	pe	la	su
lo	lo	lo	lo	lo	lo/ke	lo/ke							

2) Seitsemän päivän mittainen lomajakso

ma	ti	ke	to	pe	la	su	ma	ti	ke	to	pe	la	su
	lo	lo	lo	lo	lo/ke	lo/ke	lo						

3) Vajaa kalenteriviikko lomaa

ma	ti	ke	to	pe	la	su	ma	ti	ke	to	pe	la	su
	lo	lo	lo	lo	vp/la	vp/la							

4) Alle seitsemän päivän mittainen lomajakso

ma	ti	ke	to	pe	la	su	ma	ti	ke	to	pe	la	su
		lo	lo	lo	vp/la	vp/la	lo						

5) Vajaa kalenteriviikko ja täysi kalenteriviikko lomaa

ma	ti	ke	to	pe	la	su	ma	ti	ke	to	pe	la	su
	lo	lo	lo	lo	vp/la	vp/la	lo	lo	lo	lo	lo	lo/ke	lo/ke

hyvityssakkoa ja suorittamaan virkamiehille muutoksen johdosta saamatta jääneet ylityökorvaukset. Päätöksen myötä Puolustusvoimissa muutettiin vuosiloma-ohjetta työtuomioistuimen päätöksen mukaiseksi ja kaikki vuosilomasopimuksen 8 §:n vastaisesti myönnetty lomat oikaistiin takautuvasti.

Rajavartiolaitoksessa asiaa käsiteltiin seuraavan kerran sopimustoiminnan seurantaryhmässä helmikuussa 2017. Tuolloin Päälystöliitto esitteli työtuomioistuimen päätöksen sekä Puolustusvoimien tarkennetun ohjeen, jossa oli huomioitu työtuomioistuimen päätöksen vaikutukset. Päälystöliitto esitti, että jatkossa lomien myöntämismenettely olisi ollut vastaava kuin Puolustusvoimien puolella eli mikäli lomajakso on yhteensä seitsemän vuorokautta tai siitä yli ja se alkaa vajaalla kalenteriviikolla, ensimmäinen viikonloppu merkitään keskeytysajaksi. Työnantaja kuitenkin ilmoitti, ettei sillä ole tarvetta muuttaa omaa soveltamistaan vajaalla viikolla alkavien lomien osalta, koska valtiovarainministeriö ei ole antanut erillistä ohjeistusta, että työtuomioistuimen antamalla päätöksellä olisi vaikutusta Rajavartiolaitoksessa myönnettäviin lomiin. Asiasta käytiin vielä kevään ja alkukesän aikana kahdenvälisiä keskusteluita työnantajan kanssa, mutta linjaus säilyi ennallaan.

Keskusneuvottelut päättyivät yksimielisyyteen

Päälystöliiton luottamusmiesryhmä esitti syksyllä 2017 Päälystöliiton hallitukselle erimielisyyksienmenettelyn käynnistämistä vajaalla viikolla alkavista vuosilomista. Hallituksen päätöksen mukaisesti erimielisyyksienmenettely käynnistettiin välittömällä neuvonpidoilla kolmen valitun tapauksen osalta, joista kaksi oli Kainuun rajavartioston virkamiehiä koskeva ja yksi Rajavartiolaitoksen esikunnan. Välittömistä neuvonpidoista allekirjoitetut pöytäkirjat saatiin valmiiksi marraskuussa 2017. Työnantaja vetosi omissa kannoissaan edelleen siihen, ettei valtiovarainministeriö ole muuttanut antamaansa ohjeistusta Puolustusvoimien tapauksen pohjalta sekä siihen, että heillä on asiasta annettu oma ohjeistus, jonka mukaisesti vajaalla viikolla alkaviin lomiin ei sisällytetä viikonloppua vaan se merkitään vapaaksi.

Erimielisinä päättyneiden välittömien neuvonpitojen jälkeen asiaa käsiteltiin seuraavan kerran paikallisneuvotteluissa joulukuussa 2017 työnantajan ja Päälystöliiton kesken. Myös paikallisneuvottelut päättyi-

vät erimielisinä, ja asiassa päätettiin tämän jälkeen vaatia JUKO:n toimesta keskusneuvotteluja. Keskusneuvottelut käytiin huhtikuussa 2018. Neuvotteluissa osapuolet totesivat, että vuosilomasopimuksen 8 §:n 3 momenttia tulee Rajavartiolaitoksessa tulkita niin, että työnantajalla on mahdollisuus jakaa yli seitsemän päivän tai kalenteriviikon mittainen yhdenjaksoinen loma työn laadusta tai muusta syystä. Vapaapäivän sijoittaminen suunnitellun loman keskelle ei ole kuitenkaan tällainen syy. Lomaviikkojen väliin jäävät lauantait ja sunnuntait, jotka eivät kuluta lomapäiviä, kuuluvat vuosilomaan, ellei näille päiville ole virkamiehen suostumuksella merkitty työvuoroa. Osapuolet hyväksyivät myös sen, että edellä mainittu ei ole ennakkoratkaisu vuosilomasopimuksen 8 §:n 3 momentin tulkinnasta, vaan ennakkoratkaisuna on pidettävä työtuomioistuimen ratkaisua TT: 2016:21. Osapuolet olivat yksimielisiä siitä, että tällä ei ole vaikutusta kalenteriviikkoa tai muuta arkipäivänä alkavaa seitsemän päivää lyhyempien lomajaksojen antamista koskeviin käytäntöihin.

Vuosilomakäskyssä on huomioitu keskusneuvottelujen tulos

Työnantaja on julkaissut 17.12.2018 vuosilomakäskyn (RVL1833533), jossa on muun muassa seuraava maininta: *Mikäli loman aloittaa vajaa kalenteriviikko, jota seuraa täysinäinen kalenteriviikko, myönnetään loma lähtökohtaisesti yhdenjaksoisena, elleivät toiminnalliset syyt muuta edellytä.* Työnantaja on lisäksi tarkentanut edellä mainittua siten, että lähtökohtaisesti vajaalla viikolla alkavan loman myöntäminen on kielletty, ellei virkamiehen esittämä peruste tällaiselle järjestelylle ole erityisen pakottava. Tällaisen periaatteen käskemiseen työnantajalla on luonnollisesti oikeus, koska pitää muistaa, että työnantaja päättää vuosiloman antamisajankohdasta. Mutta jos työnantaja päättää myöntää loman jollekin virkamiehelle alkavaksi vajaalla kalenteriviikolla ja se on pituudeltaan seitsemän vuorokautta tai yli, sen on jatkossa oltava yhdenjaksoinen, ellei ensimmäiselle viikonlopulle ole virkamiehen suostumuksella merkitty työvuoroa.

Tarkkana eläkeasioiden kanssa

Teksti ja kuva: Jaakko Levä

Taas on vuosi vaihtunut ja työntäyteinen uusi vuosi alkanut. Osa meistä vanhemmista opistousesteista on astunut hieman lähemmäksi oikeutta jäädä reserviin saavuttaessamme sotilaseläkeoikeuden. Monella on kuitenkin halu jatkaa palvelusta aina sotilaan ylimpään vanhuuseläkeikään saakka. Tahdonkin palauttaa pari perusasiaa mieleen, kun on aika tehdä päätös siitä, jatkaako palvelusta vai siirtykö reserviin. Onko paras jäädä heti, kun mahdollisuus annetaan vai myöhemmin? Mitä asioita tulisi ottaa huomioon ja miksi?

Tulisi muistaa aina, että varsinainen päätös reserviin siirtymisestä on meillä jokaisella virkamiehellä itsellämme, ja moni tekeekin tuon päätöksen peilaten sitä elämäntilanteeseen, missä hän perheineen elää. Tuohon kysymykseen ei pysty kukaan muu antamaan vastausta kuin virkamies itse. Mitä sitten tulisi huomioida eläkkeelle jäädessä tai eläkepäätöstä tehdessä?

Keva apuna aina

Aluksi tulisi tarkistaa Kevan omat eläketietosi -palvelusta (www.keva.fi/elaketietosi) löyty-

vät tiedot: onko siellä esitetty sotilaseläkeoikeutesi alkamisajankohta oikein ja samalla vertaa liiton laskurilla tehtyä eläkearviota Kevan tekemään laskelmaan. Lisäksi tulee tarkistaa samasta palvelusta löytyvä työeläkeote, minkä perusteella nuo eläkelaskelmat on tehty. Erityistä huomiota tulee kiinnittää mahdollisiin keskeytyksiin palveluksessa ja siihen, että tiedot keskeytysten osalta ovat oikein. Varsinaista eläkettä voi hakea kätevästi tuon palvelun kautta sähköisesti ja aina tarvittaessa kannattaa ottaa yhteyttä Kevan asiantuntijoihin. Heidän tehtävänä on auttaa epäselvissä tapauksissa parhaan taitonsa mukaan.

Huomioithan, että mikäli tuossa palvelussa näkyvä sotilaseläkeoikeutesi alkamisajankohta on kuukauden ensimmäinen päivä (esim. 1.8.2019), tulee irtisanoutuminen tehdä edellisen kuukauden viimeiseen päivään mennessä eli 31.7.2019 (eläketahtuma tarkoittaa vanhuuseläkkeessä eläkkeen alkamista edeltävän kuukauden viimeistä päivää). Tämä tarkoittaa sitä, että mikäli irtisanoudut kuukauden ensimmäisenä päivänä, tulet saamaan sotilaseläkkeen vasta seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä. Joudut itse suunnittelemaan, mil-

lä tavalla tulet toimeen tuon väliin jäävän kuukauden.

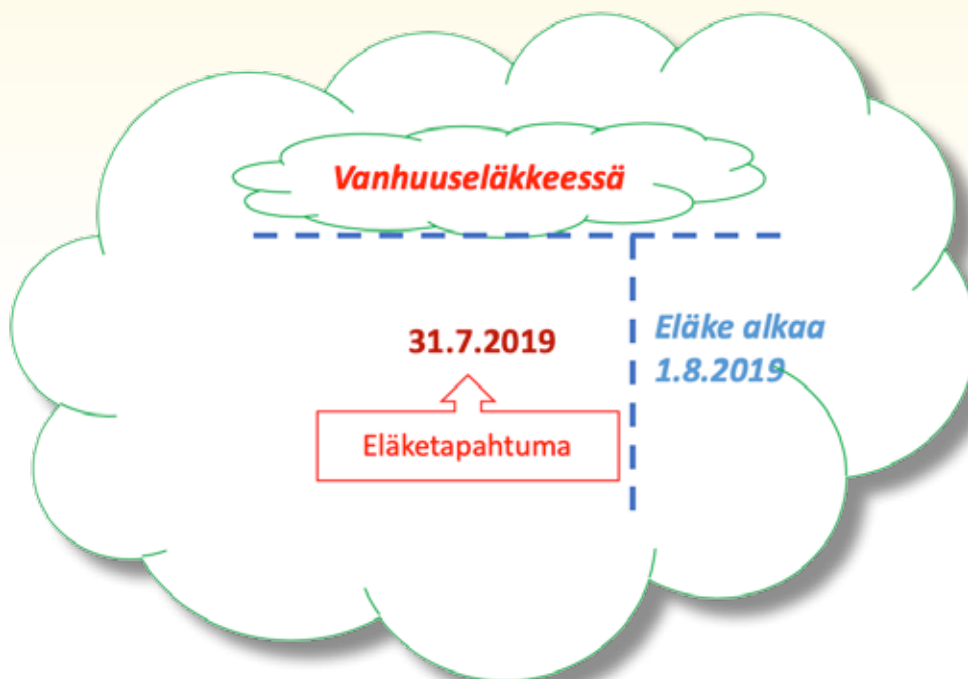
Lisäksi tulee ottaa huomioon Kevan oppaan mukaisesti, että vanhuuseläkettä tulee hakea 1 - 2 kuukautta ennen sen alkamista, mikä tarkoittaa sitä, että hakemus eläkkeestä tulee olla tehtynä esimerkiksi pausissa viimeistään 31.5.2019 mennessä. Kannattaa olla jo heti vuoden 2019 alussa yhteydessä Kevaan, jotta kaikki menisi mahdollisimman sujuvasti ja pahimmilta karikoilta välttyttäisiin.

Muutoksia koulutuksiin

Päällystölehdessä 6/2018 ilmoitettujen Päällystöliiton koulutusten ajankohtiin on tullut pieni muutos. Vakavan turvallisuusalojen luottamusmiesten neuvottelupäivien ajankohta muuttuu kesäkuulta (12. - 14.6.) elokuulle ajankohtaan 27. - 29.8. Koulutukseen tullaan kuitenkin edelleen kutsumaan osallistujat, joten henkilökohtainen hakeminen kurssille ei ole mahdollista.

Eläkkeeseen liittyvä eläketahtuma?

Eläketahtuma tarkoittaa vanhuuseläkkeessä eläkkeen alkamista edeltävän kuukauden viimeistä päivää.

OUKES käyttöön - kentällä epätietoisuutta

Teksti: Alueellinen pääluottamusmies Marko Ylönen, Pääesikunta + alaiset laitokset

Kuva: Puolustusvoimat

Vuoden 2019 alussa otettiin käyttöön opistoupseereiden keskitetty tehtävä- ja seuraajasuunnittelu (OUKES). Kentältä saadun palautteen perusteella OUKES:n periaatteet eivät ole jalkautuneet kaikissa hallintoyksiköissä etupainotteisesti opistoupseereiden ja heidän esimiestensä keskuuteen. Hallintoyksiköiden esikunnissakin on ollut epätietoisuutta uuden toiminnan periaatteista. Kyse on uudesta työkalusta, jonka käyttöohjeet ovat puutteelliset. Sanonta ”hyvin valmisteltu on puoliksi tehty” ei taida toteutua kokonaisuudessaan tässä uudistuksessa. Tiedotamisessa on ainakin kehitettävää.

OUKES:n yksi tarkoitus on säilyttää vaativimmat OTV-tehtävät opistoupseereilla niin kauan kuin tehtävän edellyttämää osaamista omaavia opistoupseereita on palveluksessa. Tämän hetkisen tiedon mukaan opistoupseereita on palveluksessa ainakin vuoteen 2037 saakka. Ammattikuntamme tehtävät kiinnostavat muita henkilöstöryhmiä kuitenkin jo nyt. Kiinnostus on ollut joissakin tapauksissa niin kovaa, että se on vääristänyt toimintatapoja. Hallintoyksiköissä on jätetty valitsematta koulutettuja, kokeita ja osaavia opistoupseereita oman henkilöstöryhmän tehtäviin ja esitetty henkilöstöryhmän muutosta tilanteen mukaan keksityin perustein. Päälystöliitto suhtautuu henkilöstöryhmän muutoksiin positiivisesti niissä tapauksissa, joissa opistoupseerin tehtävään ei todellisuudessa ole asettaa opistoupseeria. Päälystöliitto odottaa kuitenkin kaikilta työnantajaa edustavilta virkamiehiltä avointa, rehellistä ja ohjeiden (mm. AO12639) mukaista toimintaa. Tehtäviä vapautuu ja töitä riittää kyllä ihan rehellisellä pelilläkin.

Luottamusmies on jäsenen asialla

Monella Päälystöliiton jäsenellä on käsitys, että luottamusmiehen palveluja saa oman yhdistyksen luottamusmiehen kautta. Käsitys on virheellinen. Yhdistyksillä ei ole luottamusmiehiä, vaan kaikki luottamusmiehet ovat Päälystöliitto ry:n luottamusmiehiä. Me kaikki edunvalvojat olemme kaikkia jäseniä varten. Ei siis ole väliä, missä puolustushaarassa jäsen palvelee, missä hän asuu tai missä hän työskentelee. Jokainen

luottamusmies on tarvittaessa jäsenen käytettävissä. Jäsenet, uskaltakaa olla yhteydessä!

Kuinkahan moni opistoupseeri muisti tai aikoo tarkastella tehtäväkuvauksen sisältöä ja paikkansapitävyyttä kehityskeskustelussa? Vahvistettu tehtäväkuvaus on Puolustusvoimissa palkan maksun peruste. Kuvauksen on syytä olla ajan tasalla. Meillä on edelleen vaativia tehtäviä, jossa työn arvostus ja arvotus eivät kohtaa. Työtä arvostetaan, mutta vaativuuden arviointi ei sitä arvota. Suurin tekijä tässä epäkohdassa on huonosti laadittu tehtäväkuvaus, josta ei selviä tehtävän todellinen sisältö ja vaativuus. Luottamusmiehet on koulutettu mm. auttamaan jäseniä ja esimiehiä OTV-tehtäväkuvauksen rakenteessa. Yhteistyöllä olemme saaneet tähän mennessä hyviä tuloksia aikaan. Me luottamusmiehet olemme jatkossakin käytettävissä.

Päälystöliiton jäsenrekisterin yksi tarkoitus on mahdollistaa yhdenaikainen tiedottami-

nen ajankohtaisista asioista kaikille liiton jäsenille. Yhdistyksillä on vuosittain velvoite tarkastaa jäsentensä tietojen oikeellisuus jäsenrekisterissä. Jokaiselta jäseneltä odotetaan myös aktiivisuutta tarkastaa ja ylläpitää omat tietonsa. Kysymys on pienestä vaivasta, jolla saavutetaan suurta hyötyä. Kirjautuminen jäsensivuille ja tietojen tarkastaminen siellä vie vain muutaman minuutin. Tällä muutaman minuutin kestäväällä tietojen ylläpidolla jokainen jäsen mahdollistaa mm. ajankohtaisten edunvalvontatiedotteiden saamisen oikea-aikaisesti omaan sähköpostiinsa. Pääesikunnassa tai sen alaisissa laitoksissa tai Puolustusvoimien logistiikkalaitoksessa työskentelevä: jos et ole saanut syksyn 2018 aikana sähköpostia alueelliselta pääluottamusmieheltä, tietosi eivät ole silloin ajan tasalla jäsenrekisterissä.

OUKES:n vaikutus yhteistoimintaan

Teksti ja kuva: Jaakko Levä

Vuoden 2019 alussa otettiin käyttöön työnantajavetoisesti myös opistoupseerien osalta ylempien tehtävien keskitetty urasuunnittelu (PVHSM HENKILÖSTÖALA 086 – PE-HENKOS PUOLUSTUSVOIMIEN TEHTÄVÄ- JA SEURAAJASUUNNITTELU, määräys HO332/18.6.2018). Työnantaja haluaa tällä tavalla huolehtia siitä, että myös nuoremilla opistoupseereilla on mahdollisuus nousujohteiseen palkkakehitykseen ja vaativampiin tehtäviin. Työnantajan ja Päälystöliiton tulee huolehtia siitä, että suunnitelmat tehdään hyvin ja että tehdyistä sopimuksista pidetään järkähtämättä kiinni.

Tämän vuoden aikana tulee Päälystöliiton edunvalvojien puolustushaaratassa, Puolustusvoimien logistiikkalaitoksessa ja paikallistasolla kiinnittää erityistä huomiota hallintoyksiköissä tehtäviin seuraajasuunnitelmiin sekä eri tehtävien osalta esitettäviin henkilöstöryhmämuutoksiin. Keskitetyllä urasuunnittelulla tulee olemaan suuri vaikutus paikallistason yhteistoimintaan, ja siksi tulee myös lisätä yli puolustushaarojen tapahtuvaa vuoropuhelua edunvalvojien kesken. Epäkohtiin puututaan heti ja näin saadaan pidettyä kaikki langat omissa käsissä.

On hyvä muistaa, että yhteistoimintaan on mahdollisuus saada myös koulutusta. Liiton nettisivuilta voi myös työnantaja ladata sähköisenä Päälystöliiton toimittaman yhteistoimintaoppaan. Tuo opas on kirjoitettu siten, että sitä voidaan käyttää toimintaympäristöstä riippumattomana ohjekirjana hyvän yhteistoiminnan toteuttamiseksi.

Päälystöliitto tulee vastaamaan tähän haasteeseen omissa tämän vuoden aikana järjestettävissä koulutuksissa. Peilaamme koulutuksissa yhteistoimintaa sekä viraston että yksittäisen virkamiehen näkökulmasta.

Eläkelaskuri vuodelle 2019 päivitetty

Päälystöliitto on vuoden vaihduttua päivittänyt saatujen palautteiden perusteella liiton nettisivujen jäsenosioon uuden, vuoden 2019 eläkelaskurin ja korjannut siinä havaitun pienen virheen. Samalla laskuriin on päivitetty muut eläkkeen laskentaan ja laskurin toimintaan liittyvät tiedot. Laskuria käytettäessä tulee valita ensin kerroin, mitä käytät laskentaa tehdessäsi. Laskurin etusivulle on koottu hyvät ja selkeät ohjeet, miten tuo kerroin valitaan.

Muistathan laskuria käyttäessäsi, että sillä on tarkoitus vain tarkistaa eläkkeeseen vaikuttavat luvut ja tukea mahdollista

eläkepäätöstäsi. Sen käyttö on täysin vapaaehtoista. Ennakoarvion ja lopullisen sotilaseläkkeen määrän saat vain Kevalta. Eläkelaskuriin liittyvät kysymykset voit laittaa osoitteeseen luottamus@paallystoliitto.fi. Muistathan mainita viestin otsikossa, että viesti koskee eläkelaskuria!

Juhlavuosi 2019

Päälystöliitto täyttää kuluva-
na vuonna 90 vuotta. Edusta-
jakokousta edeltävänä iltana,
maanantaina 4.11., vietetään
90-vuotista taivalta juhlaillalli-
sen merkeissä Astoria-salissa Helsingissä.
Edustajakokousedustajat kutsutaan yhteis-
työtahojen ohella juhlaillalliselle, joten va-
ratkaa ko. päivä allakoihin jo nyt. Viime syk-
syn edustajakokous hyväksyi vuoden 2019
budjetin käsittelyn yhteydessä, että liitto
pyrkii toimittamaan jäsenmatrikkelin, jotta
edellisen matrikkelin valmistumisen jälkeis-
ten peruskurssien jäsenet, ilmoittamallaan
tiedoilla, saadaan myös taltioitua kovien
kansien väliin. Matrikkelissa julkaistaviin
tietoihin, nimestä ja kuvasta lähtien, tullaan
kultakin jäseneltä kysymään lupa (GDPR).
Matrikkelia ei pystytä tekemään liiton toi-
miston työnä vaan sitä varten tarvitaan
muita käsiä. Joten kaikki innokkaat olkaa
yhteydessä allekirjoittaneeseen. Talkootyö-
nä matrikkelia ei tarvitse tehdä, vaan sen
tekemisestä tehdään sopimus asianomai-
sen henkilön/henkilöiden kanssa.

Puheenjohtajapäivät ja huomionosoitukset

Liiton vuoden 2019 puheenjohtajapäivät
pidetään 24. – 26.4. perinteisen kaavan
mukaisesti. **Ilmoittautuminen on käyn-
nissä ja se päättyy 30.3.** Ilmoittautumi-
nen tapahtuu liiton jäsensivuilla välilehdellä
Koulutus/puheenjohtajapäivät. Päivillä jul-
kistetaan Vuoden toimihenkilö ja Vuoden
urheiluteko, joten yhdistyksiä pyydetään

tekemään **esityksiä huomionosoituksen
kohteista 17.3. mennessä**. Hallitukselle
tehtävät esitykset voi lähettää liiton toimis-
tolle kirjallisena tai sähköpostilla.

Perusteet Vuoden toimihenkilön valitsemi-
seksi:

- Valittavan henkilön tulee olla liiton jäsen
tai sen työntekijä.

- Valinta pyritään ensisijaisesti kohdistaa
maan toimijaan, joka on toiminnallaan
merkittävällä tavalla vaikuttanut liiton jäse-
nistön edunvalvontaan, asemaan tai hyvin-
vointiin.

Vuoden urheiluteon valintakriteereitä ovat
vuoden aikana tehty liikuntaan aktivoiva toi-
minta tai hyvä urheilusuoritus.

Kumpikin huomio-osoituksen saaja palki-
taan kunniakirjalla, stipendillä ja viikon käyt-
töoikeudella valitsemaansa liiton lomakohtei-
teeseen.

Muuta ajankohtaista

**Liiton lomakohteiden (ei Helsinki) lo-
majakson 1.5. – 31.8. varaukset koh-
teiden jakoa ja mahdollista arvontaa
varten on lähetettävä 28.2. menses-
sä.** Markovillan huoltojakso kestää tänä
vuonna poikkeuksellisesti kolme viikkoa.
Normaalien huoltotöiden lisäksi rakennus-
ten ulkomaalaus uusitaan viikoilla 20 - 22.
Jäsenmaksupalautukset ajanjaksolta 1.7. –
31.12.2018 maksetaan yhdistyksien tileil-
le 28.2. Danske Bankin ja liiton välinen yh-
teistyö on laajentunut. Yhteistyön kolmas
vaihe on jäsenistölle tarjottavat sijoitus-
palvelut. Sijoittamisen aloittaminen on nyt

helppoa. Saat Danske Bankista aina etuja
liiton jäsenenä, olitpa sitten omatoiminen
sijoittaja, haet vaivatonta valmista ratkai-
sua tai toivot henkilökohtaista neuvontaa.
Lisätietoa Danske Bankin jäsenpalveluista
löydät liiton jäsensivuilta.

HUOM! Muistutan yhdistyksen toimijoita
siitä, että jos lähetätte sähköpostilla liiton
toimistolle asiakirjoja, joissa näkyy jäsenen
henkilötunnus, on lähettämiseen käytettä-
vä turvasähköpostia. Ohjeet turvasähkö-
postin lähettämiseen löytyvät liiton jäseni-
vuilta välilehdeltä *Jäsenyhdistykset*.

Monipuolista järjestöosaajaa etsitään

Helsingin Seudun Reserviläispiiri ry. hakee
palvelukseensa toiminnanjohtajaa. Nykyi-
nen toiminnanjohtaja **Kari Talikka** (perus-
kurssi 38) jää eläkkeelle. Tehtävä on koko-
päiväinen ja antaa loistavan näköalapaikan
vapaaehtoiseen maanpuolustustyöhön.
Tehtävä täytetään vuoden 2019 toisella
puoliskolla. Toiminnanjohtajan palkka on
sidottu puolustusvoimien yksikönpäällikön
palkkaukseen.

Lisätietoja kari.talikka@helresp.fi
tai 050 446 6050.

LAKIASIAINNEUVONTA

Asianajotoimisto Lindell
(02) 251 1004

toimisto@asianajotoimistolindell.fi
Ota yhteys liiton toimistoon ennen
oikeusavun pyytämistä.

Maavoimien tahtotila näkyy OUKES:ssa

Teksti ja kuva: Juha Susi

Maavoimien henkilöstöpäällikkö, eversti **Petri Mattila** on tyytyväinen opistoupseerien tehtävä- ja seuraajasuunnittelun tulokseen.

- Saimme oman tahtotilamme näkyviin. Ne tehtävät, joita esitimme, löytyvät tehtävä- ja seuraajasuunnittelusta. Katsotaan tämä ensimmäinen kierros ja arvioidaan sitten mahdollisia päivitys- ja täydennystarpeita. Suunnitelmaa laadittaessa kriteerit pidettiin tiukkoina. Taustalla oli halu saada aikaiseksi aito seuraajasuunnitelma työnantajan käyttöön unohtamatta yksilöiden omia toiveita.

- Lähdemme liikkeelle rauhallisesti ja pyydämme palautetta hallintoyksiköistä. Päivitämme suunnitelmaa tarpeen mukaan, henkilöstöpäällikkö avaa suunnittelun lähtökohtia.

Mattila tunnistaa haasteen saada suunnittelun idea jalkautettua kentälle. Hallintoyksiköitä onkin ohjattu asiaan liittyen, samoin henkilöstöalan johtoryhmässä suunnitelma on asialistalla. Paras työkalu jalkauttamiseen on jo entuudestaan tuttu.

- Luotan siihen, että opistoupseerit tietävät järjestelmästä ja osaavat ottaa asian esille kehityskeskusteluissa. Niiden merkitys korostuu entisestään. Halukkuudet tulee tuoda keskusteluissa selkeästi esiin ja kirjata järjestelmään.

Kysymykseen, mikseivät tehtävälstat ole nähtävillä, Mattilalla on selkeät perusteet.

- Tässä noudatetaan samaa linjaa kuin muissakin sotilashenkilöstöryhmissä. Tieto tehtävistä löytyy hallintoyksiköiden henkilöstöasioiden hoitajilta.

Kahdesta kolmeen vuotta

Henkilöstöalalla ei nähdä viitteitä OUKES:n synnyttämästä pakkosiirtoaallosta.

- Siirrot ovat jo nyt normaalia arkea myös opistoupseereilla. Pääesikunta ja sen alaiset laitokset tarjoavat vaativia tehtäviä ja se näkyy täällä meillä. Emme näe, että siirtojen määrät nousisivat radikaalisti.

Kannustavuuden turvaamiseksi Mattila näkee hyvänä järjestelyvarojen käytön OTV7- ja OTV8-luokkien kehittämiseen. Tämän hän tuonut esille niin Pääesikunnan kuin

ministeriönkin neuvotteleville virkamiehille.

- Opistoupseereilla on syvää osaamista ja sitä tarvitaan. Haluan, että vaativimmat tehtävät täytetään opistoupseereilla jatkosakin. Tämä on järjestelmän kannalta parasta. Palkkaus on tähän hyvä kannustin.

Palvelussuhdeasunnot, tarvittaessa soluasumismuotoina, ovat osa työntajan tukea. Niitä löytyy jokaisesta hallintoyksiköstä. Toisena työntajan tarjoamana tukimuotona henkilöstöala näkee joustavat työaikamuodot.

- Näiden hyödyntäminen näkyy selkeästi työilmapiiirituloksissa. Hallintoyksiköissä niiden hyödyntäminen saattaa olla kriittisempää, mutta me hyödynnämme niitä paljon täällä Maavoimien esikunnassa.

Kentällä esiintyvä pelko siirron tuomasta palveluksesta hamaan tappiin asti on Mattilan mukaan tarpeeton. Hyvä palvelus ja sen jälkeinen kotouttaminen mahdollistavat järjestelmän toimivuuden.

- Pidän kahdesta kolmeen vuotta tehtävässä sopivana aikana. Tällöin henkilö on erityiskorvausten piirissä. Toki tarjoamme henkilöille mahdollisuutta palvella pidempäänkin tai siirtymistä mahdollisesti vaativampaan tehtävään.

Henkilöstöpäällikkö ei näe opistoupseerien täydennyskoulutuksen erillisinä oppikursseina olevan kriittinen tekijä osaamisen kehittämisessä tulevia tehtäviä ajatellen. Kokemus ja syvä osaaminen rakentuvat käytännön työssä saatuaan oppiin.

- Arvostan työssäoppimista. Tämä ei sulje pois henkilön kurssittamista.

Maavoimien esikunta on antanut palautetta hallintoyksiköille palkatun henkilöstön täydennyskoulutuksesta. Koulutuksiin on haluttu, mutta kun tulee kurssille lähtö, ei henkilö olekaan aina irrotettavissa.

- Ymmärrän hyvin force majeure -esteet. Näissä tapauksissa henkilön tilalle tulisi löytää toinen henkilö, eikä jättää paikkaa käyttämättä.

Pääesikunta takaa yhtenäisen linjan

Keskustelun aikana Mattila tuo esille useaan kertaan tahtonsa opistoupseerien haikutumisesta vaativampiin tehtäviin.

- Toivon, ettei OTV7- ja OTV8-tehtävien henkilöstöryhmämuutosesityksiä tulisi lainkaan Mikkeliin asti vaan niihin aidosti hakeuduttaisiin. Maavoimissa nämä ylimmät tehtävät ovat olleet haussa pääsääntöisesti kahdesti, ennen kuin niistä on tehty muutosesityksiä.

Henkilöstöasioiden hoitonormit ja PE:n muut ohjeet määrittävät, että ylimpien OTV-tehtävien henkilöstöryhmämuutokset päätetään Pääesikunnassa. Tähän määräykseen henkilöstöpäälliköllä on selkeä näkemys.

- Pääesikunnan päättävältä takaa yhtenäisen linjan puolustusvoimissa. Tälle ei ole muutostarvetta.

Hallintoyksiköiden omilla henkilöstösuunnitelmilla on myös tärkeä roolinsa. Niihin kirjataan OUKES:n ulkopuoliset tehtävät sekä suunnitellut korvaavat henkilöstöryhmit. Nämä opistoupseereilta vapautuvat tehtävät kiinnostavat myös muita henkilöstöryhmiä. Mattila korostaa tässä selkeätä mallia.

- Luotetaan hallintoyksiköiden omaan henkilöstönsä tuntemukseen. Tarkastellaan, mitä tehtävä oikein pitää sisällään eikä katsota tehtävänimikkeeseen. Kukin tehtävä on oma tapauksensa, eikä mitään nimikepohjaisia linjauksia voida tehdä. Edetään osaamisen kautta.

Sotatieteiden kandidaattien, jotka eivät siirry maisteriopintoihin, varaan ei voida laskea opistoupseerien tehtävien korvaajina. Määrät tulevat olemaan pieniä.

- Edetään tässäkin asiassa tehtävän sisälto edellä.

Yhdessä ja yhteistyössä

Päällystöliiton yt-edustajat ja luottamusmiehet raportoivat hyvinkin vaihtelevista yhteistoimintaelinten toimintatavoista. Mattila henkilöstöpäällikkönä johtaa maavoimien yhteistoimintaelintä, mikä tarjoaa näköala-

paikan yhteistoiminnan tarkastelulle. Hän tunnistaakin joitain eroja hallintoyksiköiden välillä yhteistoiminnassa.

- Tulemme järjestämään kevään aikana perehtymistilaisuuden esikuntapäälliköille. Avaamme yhteistoiminnan periaatteita, annamme käytännön vinkkejä ja opastamme kokousasiakirjojen laatimiseen.

Samalla hän toivoo, että järjestöt kouluttisivat omia edustajiaan. Mikäli järjestö on aidosti eri mieltä jostain asiasta, tulee se kirjata pöytäkirjoihin jo paikallistasolla.

- Nyt esityslistalla on ollut asioita, joissa järjestöjen paikallis- ja aluetason toimijoilla ei ole ollutkaan yhtenäistä linjaa. Perustelut ovat tärkeitä, ne tulee erikseen kirjata. Pelkkä erimielisyys ei riitä.

Sotilasjärjestöjen esille nostama päivitystarve lakiin puolustuslaitoksen virkamiesten työajasta ei saa varauksetonta tukea henkilöstöpäälliköltä. Hän noudattelee tässä Pääesikunnan linjaa, vaikka tunnustaa-kin lain olevan jo iällisesti vanha.

- Työaika-suojelulla ja henkilöstön jaksamisella on yhteisiä nimittäviä tekijöitä, mutta en liitä niitä lakiin työajoista. Johtamisella ja tunnusluvilla pystymme seuraamaan henkilöstön työ määrää ja jaksamista.

Mentorointi jatkokoon

Mattilan mukaan opistoupseerien määrän väheneminen ei vaikuta arvostukseen, päinvastoin. Tehtävät vaativoituvat, joten asiantuntemus korostuu ja syvenee.

- Arvostus vain kasvaa. Toivon, että opistoupseerit jatkavat mentorointia jatkossakin henkilöstöryhmää katsomatta. Tästä on omakohtaisiakin kokemuksia. Yli 30 vuoden kokemuksella minulle on syntynyt erittäin hyvä, ammattitaitoinen ja lämmin kuva opistoupseereista.

Toisena toiveena henkilöstöpäällikkö toivoo aktiivista hakeutumista vaativampiin tehtäviin.

- Näin voimme hyödyntää osaamistanne ja saada siitä tehoa Puolustusvoimien tarpeisiin. Samalla turvataan vaativampien tehtävien säilyminen ammattiryhmällä.

Maavoimien henkilöstöpäällikkö, eversti Petri Mattila toivoo, että opistoupseerit jatkavat mentorointia tulevaisuudessaakin henkilöstöryhmää katsomatta.

Isto Kujalasta järjestöneuvos

Teksti: Juha Susi Kuva: Isto Kujalan arkisto

Tasavallan presidentti myönsi joulukuussa järjestöneuvoksen arvonimen kapteeni evp. **Isto Kujalalle**. Hänelle on karttunut kokemusta järjestötoiminnasta niin Päälystöliiton alueellisen pääluottamusmiehen kuin Suomen Sopimuspalokuntien liiton (SSPL ry) johtotehtävistä. Kujala arvioi, että huomionosoituksen taustalla on tehty järjestötyö, jota tehdään yhdessä useiden ihmisten kanssa. - Näenkin, että saamani arvonimi on tunnustus myös näiden kahden liiton arvostetulle toiminnalle ja toimijoille. Kujala on tuttu henkilö Maasotakoululta. Hän palveli siellä reserviin siirtymiseensä asti sotataidon ja kouluttamisen opettajaryhmässä. Pioneerioppi sekä kasvatus- ja opetusoppi olivat hänen osaamisalueitaan. Palvelustehtävien ohella hän on ollut aktiivinen järjestötoimija 1970-luvun lopusta alkaen. Paikallistason yhdistystehtävien lisäksi hän toimi liittovaltuustossa ja myöhemmin edustajakokousedustajana. Päälystöliittolaiseen järjestötoimintaan kuului myös alueelliseen pääluottamusmiehen tehtävä. - Toimin Itäisen Maanpuolustusalueen pääluottamusmiehenä vuosina 1997 - 2006. Toimin samalla Päälystöliiton asiantuntijana neuvotteluyksikön eli luottamusmiesryhmän jäsenenä.

Palo- ja pelastustoiminta lähellä sydäntä

Sotilasuran jälkeen Kujala on jatkanut järjestötoimintaansa SSPL:n riveissä. Siirtyminen pelastusosalalle oli helppoa, sillä hän on ollut mukana pelastustoiminnassa vuodesta 1986.

- Osallistuin Lappeenrannan VPK:n päälikkönä SSPL:n perustamiskokoukseen 2001. Minut valittiin liiton hallitukseen ja sillä tiellä ollaan edelleen.

Järjestötehtävien joukkoon voidaan listata SSPL:n varapuheenjohtajan ja puheenjohtajan tehtävät. Vuonna 2006 liitossa nähtiin tarpeelliseksi saada päätoiminen henkilö töihin ja tähän tehtävään Kujalaa pyydettiin. Puheenjohtajan pesti muuttui toiminnanjohtajan tehtäväksi.

Sopimuspalokuntien edustajana Kujala on tuttu näky ministeriöissä ja eduskunnan valiokunnissa, kun keskustellaan pelastusalaan kuuluvista asioista.

- Sopimuspalokuntatoiminnan asiantuntijana

na osallistun valtakunnallisiin pelastusalan hankkeisiin. Oman jäsenistön palveleminen ja kouluttaminen tuovat lisää mielenkiintoa laajaan tehtäväkenttään.

Intohimoinen suhtautuminen palokuntatoimintaa kohtaan näkyy myös lomilla. Kun perusturisti kurvaa Teneriffalla rantahietkolle, aloittaa Kujala lomansa kuittaamalla sammutusvarusteet paikalliselta sopimuspalokunnalta.

- Vuodesta 2009 alkaen olen ollut jokaisella lomareissulla mukana Adejen palokunnan hälytystehtävissä. Laskin, että olen vierailut 30 maassa tutustumassa palokuntiin.

Nykytilannetta seurataan

Kujala tunnustaa seuraavansa aktiivisesti puolustusvoimien tapahtumia niin edunvalvojan kuin veronmaksajan silmin.

- Sotilas on edelleen sotilas, vaikka hän siirtyy reserviin. Nykyinen meno näyttää pääosin hyvältä. Monessa suhteessa voisivat

maan muut julkiset organisaatiot ottaa puolustusvoimista oppia.

Sotilasopetuslaitoksen entisenä opettajana Kujala arvostaa ammattisotilaiden saamaa koulutusta. Se on korkeatasoista ja sen perusteella toimitaan vaativissa tehtävissä. Myöhemmin tämä arvostus on vain kasvanut, kun hän on seurannut myös muun yhteiskunnan toimintaa.

- Olen erityisen iloinen huomattessani entisten opettavien ja kollegoiden etenemistä yhä vaativampiin tehtäviin niin sotilasuralla kuin siviilitehtävissä.

Tuore järjestöneuvos arvostaa Päälystöliiton tekemää edunvalvontatyötä korkealle.

- Päälystöliitto on meille opistoupseereille ollut ja on edelleen erinomaisen hyvä ammattiliitto. En varmasti olisi tällaisen huomionosoituksen kohteena, ellen olisi saanut Päälystöliitossa vahvaa kokemusta ja hyvää koulutusta järjestötehtäviin.

Isto Kujala

- Kapteeni evp
- Kotipaikka Lahti
- 62-vuotias, naimisissa, isoisä
- Motto: Oikeudenmukaisuus, yhdessä yhteisen asian ja tavoitteiden puolesta.

Palomies on valmiina, myös lomalla. Teneriffalla lomaileva Isto Kujala on vuodesta 2009 alkaen ollut jokaisella lomareissulla mukana Adejen palokunnan hälytystehtävissä.

Logistiikkakoululla palveleva kapteeni **Petri Räsänen** on loistava esimerkki henkilöstä, joka haluaa kehittää osaamistaan. Hän on ensimmäisten opistoupseerien joukossa, jollei jopa ensimmäinen, joka opiskelee toimialapäällikön opintokokonaisuudessa.

- Logistiikan opintokokonaisuudessa opiskelee esiupseerikurssin käyneitä upseereita sekä erikoisupseereita. Mukana on myös yksi siviili. Logistiikan opinnoissa meitä on kaikkiaan 18 opiskelijaa.

Räsänen kouluttautuminen on jatkumoa hänen ja organisaation yhteiselle tahdolle kehittää henkilöstön osaamista.

- Organisaatiossani henkilön halukkuutta kouluttautua ei nähdä uhkana vaan mahdollisuutena. Tällä edistetään osaamista ja mahdollisuutta selviytyä yhä haasteellisemmissä tehtävissä.

Logistiikkakoululla lääkintähuollon pääopettajana palveleva Räsänen on saanut oppia urallaan niin lääkinnällisen- ja pedagogisen osaamisen kuin taktiikan osalta. Halu kehittää osaamistaan ylätasoon suunnittelun perusteista ajoi kuitenkin eteenpäin.

- Otin hakeutumisen kyseiselle kurssille esille kehityskeskustelussa ja lähiesimieheni lähtivät viemään asiaa eteenpäin. Koko hakuprosessin ajan sain tarvittavan tuen niin hallintoyksiköstäni kuin Pääesikunnan henkilöstöalaltakin. Lisäksi opinnot järjestävä Maanpuolustuskorkeakoulu antoi asialle oman tukensa opintojen järjestymisessä.

Räsänen esimiehenä palvellut majuri **Petri Holm** näki täydennyskouluttamisen hyödyt niin organisaatiolle kuin Räsäsellemme itselleen.

- Logistiikkakoulu kouluttaa toimialapäällikkökurssien logistiikan osajaksot. Petri on itse yksi opettajista. Ajatuksena oli, että osallistumalla kyseiseen opintokokonaisuuteen opiskelijana lisätään hänen ammattitaitoaan.

Opit hyötykäyttöön

Täydennyskoulutuksesta tulee olla hyötyä niin organisaatiolle kuin siihen osallistuvallakin. Nykyiset opinnot palvelevat Räsänen tehtävää erityisesti, kun hän toimii vastuullisena huollon opettajana opettamassa huollon ja logistiikan suunnittelua Logistiikkakoulun järjestämällä ylemmillä kursseilla.

- Voin sanoa, että olen jo saanut kurssilta tehtävääni liittyen lisää osaamista sekä päässyt myös hyödyttämään niitä käytännössä. Tämä koskee myös poikkeusolojen tehtävääni. Saan vaativimpien opetuskokonaisuuksien opetuksellista vastuuta, joissa voin myös samalla ohjata nuorempia tulevaisuuden tekijöitä.

Tulevaa omaa tehtäväänsä Räsänen ei halua ennustaa.

- Jos tarkastelen asiaa opistoupseerien keskitetyn urasuunnittelun ja siinä esittämieni halukkuuksien kautta, niin uskon opinnoista olevan hyötyä myös tulevaisuudessa.

Henkilökohtainen opintosuunnitelma

Räsänen suorittaa opintonsa hiukan eri järjestyksessä kuin muut kurssille osallistuvat. Opintojen alkuun sijoittuvat logistiikkaopinnot ja yleiset opinnot jäävät syksyyn.

- Järjestely johtuu hakeutumisprosessiin liittyneistä sekoista. Voinkin todeta, että logistiikkaopinnot ovat alkaneet mielestäni hyvin. Minut on otettu erittäin hyvin vastaan opiskeluporukkaan, vaikka olen aloittanut opintoni jälkijättöisesti.

Kapteeni Petri Räsänen mielestä täydennyskoulutus tarjoaa mahdollisuuden osaamisen kartuttamiseen ja mielekkääseen tehtäväkiertoon.

Halu kehittyä ajaa eteenpäin

Teksti: Juha Susi Kuva: Puolustusvoimat

Räsänen koulutustausta ja työhistoria tukevat opinnoissa pärjäämistä. Tämä näkyy kykyä omaksua uutta tietoa ja taitoa sitoa se jo olemassa olevaan tietopohjaan. Kehitysluheetkin ovat tulleet jo esille.

- Haasteena ja osaamisvajeena huomasi ensimmäiseen opintojaksoon liittyneet Pääesikuntatason strategiseen suunnitteluun ja logistiikkastrategiaan sekä kehittämisohjelmiin liittyneet asiat.

Vastavuoroisesti hänen osaamistaan hyödynnetään opintoihin kuuluvassa kehittämistyössä, joka tehdään pääsääntöisesti parityönä.

- Kehittämistyö on itsessään yksi logistiikkaopintojen opintojakso, jonka tavoitteena on mm. tuntee toimialansa tutkimustoiminta ja soveltaa sen tuloksia työtehtävissä.

Sotilasopetuslaitoksessa palvelevana Räsänen kannustaa henkilöitä hakeutumaan kursseille. Esimiehiä hän pyytää tarkastelemaan asiaa puolustusvoimallisesti.

- Täydennyskoulutus tarjoaa mahdollisuuden osaamisen kartuttamiseen ja mielekkääseen tehtäväkiertoon. Tällä vältetään urautumista. Samalla työtekijä voi haastaa

itseään. Meillä on velvoite oman osaamisen ylläpidossa. Asia tulee uskaltaa tuoda esille kehityskeskustelussa.

Petri Räsänen

- 46-vuotias, kotipaikka Hollola
- vaimo ja kaksi tytärtä
- Peruskurssi 54, lääkintälinja
- Opistoupseerien jatkokurssi 6, huoltolinja
- sotilasopetuslaitosten opettajien opintokokonaisuus 2008
- huoltoupseerikurssi 58
- toimialapäällikön opintokokonaisuus (TPO 15, 18 opintopistettä). Lähi- ja etäjaksoja, hyödynnetään verkko-opetusta
- lääkintävahtimestari-sairaankuljettajan ammattitutkinto 1995
- hoitotasonsairaankuljettajan ammatillinen lisäkoulutus 2001
- ammatillinen opettajakoulutus 2011

Turvallisuus 2020 -seminaari pohti sisäistä ja ulkoista turvallisuutta

Teksti ja kuvat: Matti Vihurila

Akavan, Upseeriliiton ja Päälystölaitoksen helmikuun alussa Katajanokan Kasinolla järjestämässä korkeatasoisessa turvallisuus-seminaarissa kohtasivat tulevat ja nykyiset turvallisuuspolitiikan vaikuttajat. Ensimmäisen paneelikeskustelun pääteemana oli asevelvollisuuden tulevaisuus 2020-luvulla kansalaispalveluksen mahdollisuudet huomioiden ja panelisteina poliittisten nuorisojärjestöjen toimijat. Toisen paneelikeskustelun aiheena oli sisäinen ja ulkoinen turvallisuus 2020-luvulla. Panelisteina oli puolustusvaliokunnan jäseniä eri eduskuntaryhmistä ja Akavan puheenjohtaja. Paneelikeskustelujen juontajana toimi sotilasprofessori **Aki-Mauri Huhtinen**. Tilaisuuden avaussanoissa Päälystölaitoksen puheenjohtaja **Jyrki Lukkarinen** korosti liittojen haluavan elää ajassa ja pitää samalla katseen tiukasti tulevaisuudessa. - Me ammattisotilasjärjestöt pidämme tärkeänä, että tulevassa hallitusohjelmassa huomioidaan mm. puolustuselänteiden päivittäminen. Puolustusvoimille on tullut uusia suorituskykyvaatimuksia, ja tällä hetkellä

on käynnissä huomattavina suorituskykyhankkeina HX- ja Laivue 2020 -hankkeet. Pelkkä hankkeiden huomioiminen ei riitä vaan on huolehdittava myös riittävästä henkilöstöresursseista ja toimintamäärärahoista. Lukkarinen otti esiin myös työaikalain päivittämisen ja sen, että sotilaat ovat tämän lain ulkopuolella. - Nykyinen erillislaki, laki puolustuslaitoksen virkamiesten työajasta, on vuodelta 1970, ja me pidämme tärkeänä, että tuo virkaehtosopimisen alkuajoilta oleva laki myös päivitetäisiin vastaamaan 2020-lukua.

EU:n puolustusyhteistyön merkitys kokonaisturvallisuuteemme

Seminaarissa alustanut tutkimusjohtaja **Elisa Norvanto** keskittyi puheenvuorossaan EU:n puolustusyhteistyöhön ja sen merkitykseen kokonaisturvallisuuteemme. Hän lähestyi aihetta kolmen eri ulottuvuuden kautta. - Ensimmäinen on ns. globaali ulottuvuus, jossa EU:n rooli on toimia demokratian, oikeusvaltioperiaatteiden, ihmisoikeuksien ja

sääntöpohjaisen markkinatalouden edistämisenä. EU tekee tätä työtä mm. diplomatiain keinoin ja talousyhteistyön kautta. Tästä esimerkkinä EU:n ja Japanin solmima vapaakauppasopimus.

- Toinen ulottuvuus liittyy EU:n etujen puolustamiseen, ja tämä toiminta tapahtuu Euroopan rajojen ulkopuolella, kuten Lähi-idässä ja Balkanilla. EU pyrkii vaikuttamaan kokonaisvaltaisen kriisinhallinnan keinoin alueiden ongelmien juurisyihin eli niihin perussyihin, miksi ihmiset radikalisoituvat tai jättävät kotinsa hakien turvapaikkaa Euroo-

Paneelikeskustelijat Mika Kari (vas.), Ilkka Kanerva, Krista Mikkonen, Mikko Savola ja Sture Fjäder olivat kohtuullisen yksimielisiä siitä, että pienen maan kannattaa tehdä laajaa kansainvälistä puolustusyhteistyötä. Ilkka Kanerva hämmästeli Ruotsin tuoreen hallituksen linjausta, jossa todetaan, ettei Nato-asia ole tällä hallituskaudella ajankohtainen. Hän vertasi tilannetta korttipeliin, jossa pelaaja ilmoittaa heti alussa muille, ettei hänellä ole ässää kädessään.

pasta. Tätä työtä tehdään kokonaisvaltaisesti hyödyntämällä EU:n laajaa työkalupakkia, joita ovat mm. humanitäärinen apu, kehitysyhteistyö, talouspakotteet sekä siviili- ja sotilaskriisinhallinnan instrumentit. Tavoitteena on vakiinnuttaa alueiden turvallisuustilanne ja vahvistaa niiden resilienssiä eli selviytymiskykyä.

- Kolmas ulottuvuus, nk. sisäkehä, liittyy EU:n kansalaisten suojelemiseen. Tässä ei ole kyse siitä, että EU ottaisi vastuun EU:n alueellisesta puolustuksesta. Ensijainen vastuu alueidensa puolustuksesta on edelleen jäsenmailla, tai Nato niillä EU-valtioilla, jotka kuuluvat sotilasliittoon. Yhteistyön päämääränä ei ole luoda EU-armeijaa, vaan tehdä työtä niillä osa-alueilla, joilla EU voi tuoda lisäarvoa. EU ja Nato eivät siis kilpale keskenään. Ne suorituskyyvyt, mitkä EU:n yhteistyön tuloksena syntyvät ja kehittyvät, hyödyttävät niin EU:ta kuin Natoa. EU:n ja Naton yhteistyön kehittäminen on Suomen etu. Esimerkiksi sotilaskaluston ja joukkojen liikkuvuuden esteiden poistaminen EU-alueella, military mobility, tuo Suomen puolustukselle synergioita.

Norvanto muistutti, että massasiirtolaisuus, ilmastonmuutos, kyberuhat ja terrorismintorjunta ovat esimerkkejä niistä haasteista, joiden ratkaisuun ja ennaltaehkäisyyn tarvitaan sekä kansainvälistä että sisäisten ja ulkoisten turvallisuustoimijoiden välistä yhteistyötä. Yhdenkään maan tai toimijan voimavarat eivät riitä niihin yksin vastaamaan.

- Aktiivinen vaikuttaminen EU:n turvallisuus- ja puolustusarkkitehtuurin muotoilussa on turvallisuutemme kannalta keskeistä. Uudet aloitteet avaavat Suomelle uusia mahdollisuuksia kokonaisturvallisuutemme kehittämisen kannalta. Meidän tulee osata tarttua niihin ja vaikuttaa aktiivisesti kansallisen turvallisuutemme kannalta tärkeiden teemojen esille tuomiseen myös puolustusyhteistyön kehyksessä.

"Nato-optio kannattaa aina pitää auki"

Toisessa paneelikeskustelussa keskustelivat eduskunnan puolustusvaliokunnan jäsenet, kansanedustajat **Mika Kari** (sd.), **Ilkka Kanerva** (kok.), **Krista Mikkonen** (vihr.), **Mikko Savola** (kesk.) ja Akavan puheenjohtaja **Sture Fjäder** teemalla "sisäisen ja ulkoinen turvallisuus 2020-luvulla". Mika Kari muistutti, että pienellä maalla on aina pienet resurssit suuriin maihin verrattuna, mutta kansainvälisellä yhteistyöllä tuota "kipukynnystä" voidaan venyttää. Yhteistyön puolesta puhuu myös se tosiasia, että uhat ovat yhteisiä eivätkä ne pysähdy maiden eikä mantereidenkaan rajoille. Karin jälkeen puhunut Ilkka Kanerva totesi

heti alussa, että hänellä ja Karilla näyttäisi olevan sama käsikirjoittaja. Hänen ydinvastauksensa kysymykseen oli, että meillä on jo koko lailla luotu perusverkosto vaikuttaa omaan turvallisuuteemme ja meidän ulkopuolisen uhkapuolen kehitykseen. Oman sotilaallisen suorituskyyvyn huolehtimisen ohella toinen perusta on kansainvälinen, etenkin EU/Nato-yhteistyö. Kanerva muistutti, ettei YK:lla ole sellaisia "sepän pihtejä", että sillä olisi turvallisuuden kannalta relevanttia tekemistä. Kylmän sodan päättymisen jälkeen jännityksen painopiste on siirtynyt Keski-Euroopasta pohjoiseen Eurooppaan.

Vihreiden Krista Mikkonen jatkoi edellisten puhujien linjalla todetessaan, että meillä turvallisuus- ja maanpuolustusasioissa yritetään hakea konsensusta ja yhteistä näkemystä. Hänen mielestään turvallisuuskäsitteen laajentaminen sisä- ja puolustusministeriöiden aloilta kaikille hallinnonaloille on nykypäivänä välttämätöntä. Yhtenä vaikuttimena hän mainitsi ilmastonmuutoksen, mikä haastaa ja tuo uudenlaisia uhkia myös maanpuolustuksen sisällä, kun Arktisen alueen merkitys kasvaa ja siellä myös tapahtuu paljon.

Keskustan Mikko Savolan näkemysten mukaan Suomi ja Ruotsi tulisivat todennäköisesti hakemaan Nato-jäsenyyttä yhdessä. Hän myös totesi, ettei Venäjän taholta kohdistu meihin sellaista uhkaa, joka puoltaisi jäsenyyden hakemista. Tämä kirvoitti Mika

Turvallisuusseminaarin avausseminaarissa Päälystölaitoksen puheenjohtaja Jyrki Lukkarinen korosti liittojen haluavan elää ajassa ja pitää samalla katseen tiukasti tulevaisuudessa. Yksi lähitulevaisuuden tavoitteista liittyy sotilaiden työaikoihin.

- Nykyinen erillislaki, laki puolustuslaitoksen virkamiesten työajasta, on vuodelta 1970, ja me pidämme tärkeänä, että tuo virkaehtosopimisen alkuajoilta oleva laki myös päivitetäisiin vastaamaan 2020-lukua.

Karilta tiukan kommentin siitä, että jäsenyyspäätös tulee tehdä vain ja ainoastaan omista lähtökohdistamme, mitä Savolakin keskustelun myötä kannatti.

Akavan Sture Fjäder painotti, että maanpuolustuksessa tarvitaan modernin kaluston lisäksi riittävästi henkilöstöä sen käyttämiseen. Hän otti esiin myös sotilaiden työaikalain ja sen jälkeensä jääneisyyden.

- Pistäkää se kuntoon, oli Fjäderin viesti poliittisille päättäjille.

Ilkka Kanerva hämmästeli Ruotsin tuoreen hallituksen linjasta, jossa todetaan, ettei Nato-asia ole tällä hallituskaudella ajankohdainen. Hän vertasi tilannetta korttipeliin, jossa pelaaja ilmoittaa heti alussa muille, ettei hänellä ole ässää kädessään.

- Nato-optio kannattaa aina pitää auki, Kanerva painotti.

Rajalla on oma rikostutkinta ja laajat toimivaltuudet

Teksti: Matti Vihurila Kuva: Haastattelun arkisto

Luutnantti Jyri Siitari siirtyy kesällä perheineen Alankomaiden Haagiin. Edessä on kolmen vuoden pesä Rajavartiolaitoksen yhdyshenkilönä Europolin päämajassa.

Siitarin (46 v) palvelus-ura alkoi Helsingin Länsisataman passintarkastustehtävissä vuonna 1995. Opistoupseerin peruskurssin (PK 54, 1998) jälkeen hän palveli Helsinki-Vantaan lentoasemalla rajatarkastustehtävissä ja vuoropäällikkönä. 2000-luvun alkupuolella Siitari oli mukana perustamassa terminaalipartiointia suorittavaa valvontaryhmää.

- Vuonna 2004 sain mahdollisuuden siir-

tyä rikostorjuntatehtäviin ja tähän liittyen kävin kolme poliisin järjestämää kurssia. Seuraavana vuonna ryhdyin kasaamaan rikostutkintayksikköön perustettua tarkkailuryhmää, jota johdin aina vuoteen 2009 asti. Hetken aikaa toimin tiedustelu-upseerina SLMV:n esikunnassa, kunnes v. 2009 - 2010 kävin RVL:n tutkinnanjohtajakurssin ja siirryin tutkinnanjohtajaksi samaiseen yksikköön, Jyri Siitari kertoo.

Valtuudet ja koulutus salaisten pakkokeinojen käyttöön

Tällä hetkellä Siitari toimii tiedonhankintaan erikoistuneiden paljastavan tutkintaryhmän ja tarkkailuryhmän päällystövastaavana ja samalla SLMV:n STEKPOV-tutkinnanjohtajana (Salaiseen Tiedonhankintaan Erityisesti Koulutettu Pidättämiseen Oikeutettu Virkamies).

- Minulla on toimivaltuudet ja koulutus salaisten pakkokeinojen käyttöön sekä valvontaan, jossa keinovalikoimassa on esim.

telepakkokeinot, tekninen tarkkailu sekä peitelty tiedonhankinta. Meidän ryhmien pääasiallisena tehtävänä on paljastaa laittomaan maahantuloon ja ihmissalakuljetukseen osallistuvia isoja liigoja sekä järjestäytyntä rikollisuutta. Saamiemme vinkkien tai itse hankitun tiedustelutiedon pohjalta lähdemme tutkimaan asiaa.

Kesäkuussa 2017 Lappeenrannassa Saimaan kanavalla paljastui kansainvälisen rikollisjärjestön organisoima ihmissalakuljetus Venäjältä. Huviveneellä liikkuneet venäläinen isä, täysi-ikäinen tytär ja alaikäinen poika salakuljettivat 17 henkilöä Lappeenrantaan. RVL:n rikostutkijat kiinnittivät joukkion ja aloittivat tutkimukset, joissa kävi ilmi, että sama vene oli tehnyt vuoden aikana seitsemän matkaa Suomeen. Salakuljetettujen henkilöiden määräksi arvioitiin yli 70 henkilöä, joista pääosa oli jatkanut matkaansa pois Suomesta.

- Tutkinnan kohteena olleen järjestäytyneen rikollisjärjestön jäseniä oli selvitysten mukaan ainakin Venäjällä, Malesiassa, Irakissa ja Libanonissa. Esitutkinnan perusteella epäilimme kaikkiaan 15 henkilöä eri puolilla Eurooppaa törkeästä laittoman maahantulon järjestämisestä tai avunannosta rikokseen. Jutun selvittämiseksi teimme yhteistyötä Keskusrikospoliisin, Suojelupoliisin ja Maahanmuuttoviraston sekä Europolin ja Ruotsin sekä Venäjän esitutkintaviranomaisten kanssa, jutun tutkinnanjohtajana toiminut luutnantti Siitari kertoo.

Rajan yhdyshenkilöksi Europolin päämajaan

RVL:n ja poliisin tutkinnanjohtajien välinen palkkaero on noin 1 000 €/kk, poliisin eduksi. Rajan rikostutkijoita ja tutkinnanjohtajia on koskeltu poliisin puolelle, ja heitä on siirtynyt Keskusrikospoliisin leipiin. Siitarikin on saanut pari yhteydenottoa muilta lainvalvontaviranomaisilta.

- Itselleni raha ei ole tärkeintä vaan työn mielekkyys ja palkitsevuus. Mielestäni RVL:ssä myös meidän opistoupseerien arvostus on tosi kovaa, Jyri Siitari toteaa.

Hän on kesällä perheineen siirtymässä Alankomaiden Haagiin. Uusi tehtävä on toimia RVL:n yhdyshenkilönä Euroopan poliisiviraston Europolin päämajassa. Siitarin lisäksi päämajassa työskentelee kaksi suomalaista poliisia ja yksi Tullin yhdyshenkilö.

- Minun työni painopiste tulee olemaan rajojen yli suuntautuvan rikollisuuden ja ihmissalakuljetuksen paljastamisessa ja torjunnassa, luutnantti Jyri Siitari kuvaa tulevaa tehtäväänsä, joka kestää seuraavat kolme vuotta.

Rajavartiolaitoksen arkinen työ mielletään pitkälti maa- ja merirajojen valvonnaksi, mutta sillä on myös toimivalta koko maassa niissä rikostutkinnan tehtävissä, jotka on säädetty laissa. Rikostutkinnat voivat olla laajoja ja kohdentua useisiin henkilöihin ja tapahtumiin eri puolilla Suomea ja myös ulkomailla. Tutkinnanjohtajana voi toimia tehtävään määrätty, vähintään luutnantin arvoinen rajavartiomies. Tehtävän koulutusvaatimuksina ovat opistoupseerin tutkinto tai soveltuva korkeakoulututkinto (upseeri) sekä RVL:n oma tutkinnanjohtajakoulutus. Tutkinnanjohtajat ovat pidättämiseen oikeutettuja virkamiehiä, jotka esitutkintaan liittyen voivat käyttää myös pakkokeinoja, esim. määrätä takavarikon tai kotietsinnän. Poliisin puolella vastaavat toimivaltuudet on komisariatson päällystöllä.

Suomenlahden merivartioston rikostutkintayksikössä työskentelevän luutnantti **Jyri**

Kaikki jutut saatettu maaliin

Teksti: Matti Vihurila

Kuva: Haastattelun arkisto

Kaakkois-Suomen rajavartioston rikostorjuntayksikön 2. tutkintaryhmän johtajana toimivan kapteeni **Ville Mihlin** (44 v) ura alkoi rajavartijana Nuijamaan rajavartioasemalla v. 1995. Opistoupseerin perus- ja jatkokurssien lisäksi hän on suorittanut RVL:n rikostutkintakurssit, STEKPOV-koulutuksen sekä poliisin perustutkinnon ns. esitutkintaosan. Rikostorjunnan piirissä Mihl on toiminut vuodesta 2003.

- Ehkä nuorena opistoupseerina olen ollut oikeassa paikassa oikeaan aikaan, kun on tehty kurssivalintoja mm. tutkinnanjohtajakurssille. Itseäni rikostorjunta on kiinnostanut ja tarjonnut mahdollisuuden työskennellä hienojen työkavereiden ja lähiesimiesten kuten Nuijamaan vartiopäällikön kapteeni evp. **Mauri Välimaan** ja K-SR:n rikostorjuntayksikön ensimmäisen päällikön majuri **Mikko Lehmuksen** kanssa – molemmat muuten Vuoden rajamiehiä, Ville Mihl kertoo.

Villen johtaman 10-henkisen tutkintaryhmän tehtävänä on vaativa ja pitkäkestoinen esitutkinta sekä rikostiedosteluhankkeet eli ns. case-tutkinta. Vuosittain tutkinnassa on ollut 1 – 2 isompaa rikosjuttua, jotka kaikki on saatettu maaliin eli syylliset on tuomioistumissa tuomittu rangaistukseen. Heinäkuussa 2014 luvaton rajanylitys Venäjältä Suomeen Vuoksen eteläpuolelta uhkasi jäädä ”pimeäksi”, mutta lopulta, tosin pitkän esitutkinnan jälkeen, tapahtumien kulkuun saatiin selvyys ja esitutkintakokonaisuus syyteharkintaan. Elokuussa 2016 yksi henkilö tuomittiin törkeästä laittoman maahantulon järjestämisestä ja viisi laittoman maahantulon järjestämisestä.

- Juttu opetti sen, että perusasiat ja varsinkin alkuvaiheen toimenpiteet tulee tehdä huolella ja kirjata tarkasti. Lisäksi tutkinnan edetessä pitää säännöllisesti palata alkuvaiheen tapahtumiin. Maaliin ei voi päästä oikeaisemalla tai jättämällä jonkun asian tutkimatta, Mihl tietää.

Pakkokeinot, kansainväliset jutut ja viranomaisyhteistyö kasvattavat työ määrää

Tutkinnanjohtajan työpäivät koostuvat erilaisista esitutkintatehtävistä, jotka voidaan karkeasti jakaa tiedonhankintavaiheeseen, taktiseen tutkintaan ja esitutkintapöytäkirjan laatimiseen. Samanlaisia ne eivät ole, mutta tietyt asiat toistuvat aina, jolloin kokemuksesta on valtavasti hyötyä.

- Koen olevani ammattitaitoisten rikostutkijoiden tekemien toimitasuunnitelmien ja -ajatusten hyväksyjä, kapteeni Ville Mihl luonnehtii työtään.

Tutkinnanjohtajan työ määrä riippuu pitkälti siitä, kuinka paljon jutussa käytetään erilaisia pakkokeinoja. Mikäli tiedonhankintavaiheessa käytetään paljon salaisia pakkokeinoja, tutkinnanjohtajan työ määrä kasvaa. Myös kansainväliset jutut ja muu viranomaisyhteistyö työllistävät, koska tällöin tutkintaan kuuluu muitakin yksiköitä ja yhteistyö vaatii enemmän sopimista ja johtamista.

- Joskus lyhytkestoinen juttu työllistää, esim. pidätysajan puitteissa (enimmillään 96 tuntia) tehtävät esitutkinnot, koska tällöin työskennellään määrärajoja eli ”kelloa vastaan”.

Miksi virka-autolla matkustetaan vapaa-ajalla?

Jyri Siitarin tavoin Ville Mihl kokee RVL:n arvostavan opistoupseereita, mutta paremminkin asiat voisivat olla. Laitoksen linjauksen mukaan esim. rikostutkijan mat-

Tutkinnanjohtaja, kapteeni Ville Mihl tietää, että esitutkinnassa maaliin ei voi päästä oikeaisemalla tai jättämällä jonkun asian tutkimatta.

kustaessa virka-autolla vaikkapa Lappeenrannasta Helsinkiin matkustusaika on vapaa-aikaa, vaikka tosiasiaa sen aikana suunnitellaan tulevaa työtehtävää tai hoideaan siihen liittyviä puheluita. Villen mielestä myös tutkinnanjohtajan työn vaativuus ja palkkaus eivät kohtaa, jos niitä vertaa esim. poliisin palkkaukseen.

- Ymmärrän kyllä, että jos palkkaus olisi poliisin tasolla, en minä eivätkä muutkaan opistoupseerit toimisi näissä tehtävissä. Päälystöliiton edunvalvonnassa ei ole huomautettavaa, mutta Mihl haluaa korostaa työssä jaksamisen vaalimista ja tukemista, mitä voisi olla enemmän.

- Toivoisin Päälystöliiton tarjoavan monipuolisia tapoja tukea liiton jokaisen jäsenen kokonaisvaltaista hyvinvointia.

Pelastustoimi on osa päivittäisturvallisuutta

Teksti: Juha Susi Kuvat: Juha Susi ja Puolustusvoimat

Pelastusalan toimintaa voisi verrata vakuutukseen. Sitä ei välttämättä huomaa, ennen kuin jotain ikävää tapahtuu. Kyseessä on kuitenkin keskeinen osa hallintoyksiköiden päivittäisturvallisuutta, jota ei voi olla korostamatta liikaa.

- Pelastustoiminta saattaa joskus unohtua, etenkin harjoituksissa, kun sataa vettä tai vuodenaika on sellainen, ettei maasto pala, Karjalan prikaatin pelastusupseeri, kapteeni **Riku Hämäläinen** tunnistaa ongelman. Varuskuntien pelastusalan toiminta ei kuitenkaan ole pelkkää sotilaspalokuntatoimintaa, vaikka se on kenties näkyvin osa sitä. Ala käsittää myös hallinnollisia tehtäviä alkaen pelastustoimeen liittyvien ohjeistusten laatimisesta riskien arviointiin. Pelastusalan toiminta on osa muuta varuskunnallista valmiutta. Palkatun henkilöstön ja asevelvollisten kouluttaminen tuo vaihtelua.

- Tiivistettynä kaikkea mahdollista paloletkun pesusta palotarkastuksiin, Hämäläinen kuvailee päivittäistä tehtäväkenttäänsä.

Tulta päin

Maastopalot harjoitus- tai ampuma-alueilla ovat perinteisesti sotilaspalokunnan tehtäviä. Niiden lisäksi hallintoyksiköiden pe-

Kapteeni Riku Hämäläinen on tyytyväinen käytössä olevaan kalustoon, tiloihin ja oman joukon pelastustoiminnan tasoon. Tason saavuttaminen on edellyttänyt monen vuoden systemaattista kehittämistä.

lastusvalmiudella kyetään vastaamaan myös muihin kiireellisiin pelastustehtäviin kuten tieliikenneonnettomuuksiin. Vekaranjävellä ulkopuolinen apu voi olla potilaan kannalta liian kaukana, jos joukko ei itse kykene aloittamaan potilaan irrottamista ajoneuvosta liikenneonnettomuudessa tai sammutustoimintaa rakennuksessa. Lähialueen sopimuspalokuntien ja Kouvolan vakinaisen palokunnan viiveitä saapua onnettomuuspaikalle pystytään paikkaamaan omalla toiminnalla.

- Meillä on kummastakin esimerkkejä, joissa nimenomaan omalla pelastusvalmiudella on pelastettu varusmies ja säästetty rakennus. Pelastusvalmiuteen liittyy saumattomasti yhteistyö ja harjoittelu vartioston ja terveysaseman henkilöstön kanssa, Hämäläinen kertoo toiminnasta. Sotilaspalokunta osallistuu pelastustoimintaan myös lähialueen siviili kohteissa.

- Tämä kehittää omaa osaamistamme, ja samalla ylläpidämme hyviä suhteita ympäröivään yhteiskuntaan.

Harjoitusten palvelusturvallisuutta kohenetaan ennakoimalla riskit ja varautumalla niihin. Toimintamalleissa on pieniä eroavaisuuksia eri hallintoyksiköiden kesken, mutta periaatteet ovat samoja. Suurissa harjoituksissa turvallisuusupseerit laativat turvallisuussuunnitelman, johon kootaan kaikkien osa-alueiden asiat. Turvallisuusala, pelastus- ja lääkintähenkilöstö sekä liikenneturvallisuus toimivat saumattomasti yhteen.

Maasotakoulun pelastusupseerille kapteeni **Risto Ahokkaalle** toimintamalli on tuttu.

- Harjoituksissa pelastustoiminnan johtajana toimii pelastuskoulutettu sotilas, joka suunnittelee ja johtaa riskiarvion mukaisen vasteen. Vaste sisältää pelastuksen, lääkinnän ja liikenneturvallisuuden. Pelastustoiminnan johtaja harjoituttaa pelastusorganisaation ja näin hitsaa sen yhdeksi kokonaisuudeksi, Ahokas avaa vakiintunutta järjestelyä.

Haasteena jatkuvuus

Karjalan prikaatissa pelastusala palvelee kolme päätoimista henkilöä, joista Hämäläinen on yksi. Pelastuspäällikkö ohjaa ja suunnittelee pelastustoimen tehtäviä Karjalan prikaatin vastuualueella. Käytännön töissä apuna on pelastusaliupseeri. Henkilöstömäärä on ehdoton minimimäärä, kun huomioidaan pelastusvalmiuden ylläpitoon liittyvät velvoitteet, kaluston huolto ja ylläpito sekä henkilöstön kouluttaminen.

- Nykyisessä henkilöstötilanteessa olen todella tyytyväinen päätoimisen pelastusaliupseerin tehtävän kohdentamisesta. Pelkästään pelastusajoneuvojen ja -järjestelmien sekä suojelumateriaalin ylläpito edellyttää yhden henkilön työpanoksen. Lisäksi kalustoa pitää osata myös käyttää, jolloin korostuu oman osaamisen jatkuva kehittäminen, Hämäläinen kiittelee tehtyjä henkilöstökohdennuksia.

Aivan yhtä auvoisaa ei ole tehtävän hoitaminen Ahokkaalla. Maasotakoulun sotilaspalokunta on jakautunut kahdelle eri paikakunnalle. Lisäksi hänen pelastusupseerin tehtävään on kohdennettu 50 prosentin työpanos. Toinen puolisko tehtävästä on kohdennettu hallintoyksikön raivaajapseerin tehtäviin.

- Apunani ei ole pelastusaliupseeria, mikä vaikeuttaa toimintaa. Tämä näkyy toiminnan kehittämisessä ja henkilöstön koulutamisessa, samoin kaluston kunnossapito huolestuttaa minua, Ahokas harmittelee alaan kohdennettua henkilötyövuosia.

Kumpikin pelastusupseereista palvelee OT-

V6B-luokitellussa tehtävässä, joten ne eivät ole OUKE-tehtävien joukossa. Tehtäviin ei siis suunnitella henkilöstöä valtakunnallisesti vaan joukkojen omien seuraajasuunnitelmien kautta. Kysymyksen osaamisen turvaamisesta tulevaisuudessa molemmilla pelastusupseerilla on yhteinen näkemys: pelastusaliupseerien rooli korostuu tulevaisuudessa.

- Virkaurakurssien lisäksi tehtävän hoitaminen edellyttää myös pelastusalan opintojen suorittamista. Niitä on tarjolla niin puolustusvoimien sisäisinä kursseina kuin Pelastusopiston järjestäminä, Hämäläinen avaa vaadittavia pätevyyskysymyksiä.

Puolustusvoimien pelastusupseereista iso osa tulee eläköitymään seuraavan viiden vuoden aikana, joten seuraajien kouluttaminen tulisi aloittaa saman tien.

- Toivottavasti myös meillä on varauduttu tähän, Ahokas puntaroi oman hallintoyksikön tilannetta.

Pelastusalan tehtävät tai velvoitteet eivät tule vähenemään jatkossa. Puolustusvoimien käytössä oleva kalusto kehittyä ja uusiutuu hurjaa vauhtia. Erilaiset järjestelmät, joihin liittyy sähkökäyttöisiä laitteita, lisäävät tulipalon mahdollisuutta.

- Uskon myös, että muiden viranomaisten tukeminen pelastustoimen erikoissuorituskyvyllä tulee lisääntymään tulevaisuudessa

entisestään kokonaisturvallisuuden myötä, Hämäläinen arvioi tulevia vuosia.

Puolustusvoimien tehtävät kaikissa valmiustasoissa edellyttävät Hämäläisen mielestä pelastustoimen virkojen säilyttämistä sotilasvirkoina.

- Meidän organisaation tuntemus, johtamis- ja toimintatavat sekä etenkin poikkeusolojen tarpeet tulevat tällöin huomioitua.

Monessa mukana

Molemmilla pelastusupseerilla on useita pelastustehtäviä, jotka ovat jääneet mieleen. Hämäläinen nostaa niistä esille liikenneonnettomuuden, jossa maastohenkilöauto kaatui kyljelleen liiallisen tilannenopeuden takia. Kuljettaja oli jäänyt puristuksiin tienpinnan ja auton A-pilarin väliin.

- Tämä tapaus osoitti, miten tärkeää on pelastushenkilöstön tuntemus puolustusvoimien ajoneuvojen rakenteista. Tässäkin tapeltiin aikaa vasten.

Ahokas muistelee viime vuoden Rovajärven vaikuttamisharjoitusta, jossa maastopalot työllistivät vuorokaudet ympäri.

- Metsäpaloindeksi oli kaikkein korkeimmalla tasolla ja pärjäsimme ilman ulkopuolista apua. Näiden lisäksi harjoituksessa oli muutama liikenneonnettomuus ja öljyntorjuntatehtäviä.

Ääri rajoilla

Pyydettyä pelastusupseereita arvioimaan jatkuvasti esillä olevaan henkilöstön riittävyttä ja väsymistä, saa molemmilta saman vastauksen: nyt mennään ääri rajoilla. Tämä tulee esiin, henkilöstöryhmästä riippumatta, kummassakin joukossa. Syiksi arvioidaan lisääntyneet velvoitteet, tulalakitukset ja muut päätehtävien ulkopuoliset tehtävät, ns. ota-tehtävät.

- Jaksaminen ei jakaudu tasaisesti. Toivotavasti kuminauha ei katkea, Ahokas toivoo.

Lääkkeeksi hänellä on yksi toive: lisää virkoja.

Maasotakoulun sotilaspalokunta on jakautunut kahdelle eri paikkakunnalle. Mahdollinen pelastusaliupseeri helpottaisi henkilöstön kouluttamista ja kaluston huoltoa kapteeni Risto Ahokkaan mukaan.

Kenttäkouluttajana neljällä vuosikymmenellä

Teksti ja kuva: Matti Vihurila

Yliluutnantti **Jari Ahoniemen** (49 v) sotilaskouluttajan ura alkoi Kymen pioneeripataljoonassa va-kersantti-na toukokuussa 1988 eikä loppua näy. Porin prikaatiin, vastaperustettuun Satakunnan pioneeripataljoonaan vuonna 1994 siirtynyt pioneerikouluttaja vakuuttaa edelleen viihtyvänsä kasarmilla ja eritoten maastossa, vaikka tarjolla on ollut mielenkiintoisia esikuntatehtäviäkin.

- Meikäläinen on tämmöinen ”kenttäkärsä”, parhaiten Ahiksena tunnettu liki 50-kymppinen kouluttaja luonnehtii itseään.

Kouluttajan tehtävä on kouluttaa, kouluttaa ja taas kouluttaa

Ahis on huolissaan perusyksikön johdon ja kouluttajien ammattitaidosta ja osaamisesta. Hänen mielestään nyt ollaan liikaa naimisissa tietokoneiden, kokousten, suunnitteluseminaarien tai virtuaaliympäristöjen kanssa.

- Aiemmin kouluttajan rooli oli kouluttaa, raportoida edistymisestä yksinkertaisella seurantalomakkeella ja kouluttaa maastossa lisää. Kun nämä kaikki oli tehty, kouluttajan tehtävänä oli taas kouluttaa maastossa lisää.

Nykyisin perusyksikön hallinnolliseen pyörittämiseen tuntuu menevän päällikön ja varapäällikön lisäksi paljon resursseja myös yksikön vääpeliltä, koulutusupseerilta ja linjanjohtajilta. Näin varsinainen koulutus jää ammattialupseereille, kun upseerien aika menee em. tehtävien ja byrokratian hoitamiseen. Toisaalta esimies, joka suunnittelee koulutusta, ei välttämättä itsekään osaa aihetta eikä pysty kokempohjaisesti ohjeistamaan kouluttajaa sen pitämisesä.

- Jos perusyksikön päälliköllä on varsin vähäinen kokemus joukkueen johtamisesta,

varapäällikkö on valmistunut kolme vuotta ja koulutusupseeri 1,5 vuotta sitten, ei ohjeistus nuoremmille voi tulla kokemuksen syvällä rintaäänellä, Ahoniemi tietää.

Hän ihmetteleeikin, miksei Porin prikaatissa hyödynnetä kokeneita opistoupseereita varapäällikköinä. Ahoniemi itse on aiemmin ollut yksikkönsä koulutusupseerina, mutta toimii nykyisin joukkueenjohtajana ja työpaikkaohjaajana.

- Tehtäväkuvauksessa 30 % työajastani on varattu kandiin, lähinnä koulutusupseerin ja linjanjohtajien ohjaamiseen. Olen mukana niin suunnittelu-, toteutus- kuin palautevaiheissakin, jotta päästäisiin koulutuksen kannalta parhaaseen mahdolliseen lopputulokseen ja samalla nuori ammattisotilas oppisi sotilaskouluttajan työtä teorian lisäksi myös käytännön tasolla. Sotatieteiden kandiin kanssa samalla pohdimme, mitä heidän tulee tietää ja osata, jotta he voivat siirtyä seuraavaan tehtävään.

Yliluutnantti Jari Ahoniemi poseeraa Vuoden pioneerille luovutetun kiertopalkinnon, Ritarimaljan, kera siellä, missä parhaiten viihtyy eli maastossa. Mannerheim-ristin ritarit luovuttivat Puolustusvoimille kaikkiaan 29 jatkuvas-ti kiertävää Ritarimaljaa. Pioneeriaselaji sain oman maljansa vuonna 1985. Pysyvänä muistona Vuoden pioneeri saa Pioneeritarkastajan kilven.

Ahoniemestä Vuoden pioneeri

Pioneeri- ja suojelutarkastaja, eversti **Matti Lampinen** on nimittänyt yli-
luutnantti **Jari Ahoniemen** Vuoden
pioneeriksi. Palkitsemisen perusteluissa
Ahoniemen todetaan olevan loistava esi-
merkki ammattitaitoisesta ja pioneerihen-
kisestä sotilaasta, joka on kyennyt koko
pitkän uransa ajan säilyttämään kiinnos-
tuksensa niin koulutuksen kuin perustais-
telumenetelmien jatkuvaan kehittämiseen.
Näistä hyvänä esimerkkinä toimivat mm.
erilaiset nopeasti rakennettavat miinoitteet,
jotka hän on suunnitellut omaan innostuk-
seensa ja kokemukseensa perustuen. Eri-
tyistä Ahoniemessä on myös se, että hän
on toiminut koko uransa kenttäkouluttajan
vaativissa tehtävissä. Hän saa lisäksi kiitos-
ta asenteestaan ja ammattitaidostaan, jot-
ka toimivat erinomaisina esimerkkeinä nuo-
remmille sotilaille.

Yliluutnantti

Jari Ahoniemi 49 v

- Peruskurssi 48, pioneerilinja
- Jatkokurssi 1, pioneerilinja
- Siviilikoulutukseltaan talonrakentaja
- Palvellut kriisinhallintatehtävissä mm. Li-
banonissa
- Kantaa syvää huolta peruskouluttajien
jaksamisesta:

”Peruskouluttajan työtehtävät ovat erit-
täin monisyiset. Pitää osata ase- ja viesti-
järjestelmät, suojan antamat vaatimukset,
2020-koulutusmuutokset, ampumakoulu-
tukset ja -harjoitukset käskyineen, atk-oh-
jelmat, SERE-koulutukset, eikä tässä vielä
kaikki. Kouluttajan on hakeuduttava erilai-
sille kursseille ja opintoihin, jotta saa lu-
van/oikeuden kouluttaa perusyksikössä
annettua tehtävää. Koska esimies, joka
suunnittelee koulutusta, ei välttämättä itse
osaa määräämäänsä koulutusaihetta, ei
kouluttaja näin ollen saa myöskään apua
siihen, miten koulutus tulisi järjestää.”

Pääkaupungin Päällystö 100 vuotta

Teksti: Antti Nummela, yhdistyksen sihteeri

Yhdistyksemme täytti päätyne-
nä vuonna juhlalliset 100 vuotta.
Kuluneeseen aikaan on mahtunut
monen moista, mutta kantavana
ajatuksena alusta alkaen on ollut jäsenis-
tön edunvalvonta. Se on toki muuttunut
alkuaikojen ruokakuntien etujen ajamisesta
monimuotoisemmaksi, mutta periaate
on säilynyt ennallaan. Yhdistyksen nimikin
on vuosien saatossa vaihtunut, ja nykyisen
nimen yhdistys on saanut sen edeltäjien
Helsingin päällystö ry:n ja Santahaminan
päällystöyhdistys ry:n yhdistyessä vuonna
2002.

Vuosituhaten alussa tapahtunut yhdisty-
minen toimii yhtenä esimerkkinä siitä, että
yhdistys on pyrkinyt valmistautumaan tu-
levaisuuteen hyvissä ajoin. Alkuun yhdis-
tyminen aiheutti luonnollisesti epäilyksiä
molemmista yhdistyksissä, mutta loppujen
lopuksi se sujui kitkattomasti ja lopputulok-
seen oltiin kaikin puolin tyytyväisiä. Yhdis-
tyminen johti luonnollisesti jäsenmäärän
kasvuun, ja sen ansiosta olemme edelleen
toimintakykyinen myös tulevaisuudessa ja
kuulumme liiton isoimpien yhdistysten jouk-
koon.

Yhdistyksemme on pyrkinyt aktiivisesti kou-
luttamaan myös itse jäsenistöä vuosittaisil-
la koulutusristeilyillä. Näille on ollut mahdol-
lista kaikkien jäsenten osallistua, kuitenkin
kustannussyistä tapahtuma on rajattu ker-
taa kohden pariinkymmeneen. Omalla kou-
lutuksella on mahdollistettu halukkaiden jä-
senten kouluttaminen ilman, että heillä on
luottamusmiehen ja/tai yt-edustajan status-
ta. Täten tietoa on saatu jaettava laajamit-
taisesti suoraan jäsenistölle. Yhdistys
haluaa myös kiittää Päällystöliittoa puheen-
johtajan ja pääluottamusmiehen vierailuista
näissä tapahtumissa ja niiden tarjoamasta
arvokkaasta lisäannista.

Vuosi huipentui 100-vuotisjuhliin, joita vie-
tettiin 8.12.2018 Santahaminan Maanpuo-
lustuskerholla. Juhlien yhteydessä järjes-
tettiin myös perinteiset kepittäjäiset, joissa
muistettiin eläkkeelle siirtyneitä. Juhla oli
tyylikäs cocktail-tilaisuus ja paikalle saatiin
mukavasti niin varsinaisia kuin evp-jäseniä
sekä liiton puheenjohtaja ja pääluottamus-
miehet. Kiitokset myös Lappeenrannan
yhdistykselle muistamisesta. Yhdistys on
hyvässä kunnossa, ja tästä on hyvä jatkaa
toiselle vuosisadalle. Hyvää alkanutta vuot-
ta sekä onnea ja menestystä myös tänä
vuonna 90 vuotta täyttävälle liitollemme.

UNIFIL:in suomalaiset uuteen kokoonpanoon

Teksti: Matti Vihurila Kuva: Puolustusvoimat/SKJL

Libanonin UNIFIL-operaatiossa palvelevan suomalaisen kriisinhallintajoukon (SKJL) kokoonpano ja painopiste muuttuivat viime vuoden lopulla. Marraskuun 15. päivänä Suomen lippu laskeettiin irlantilais-suomalaisessa pataljoonassa ja Suomen toiminta yhteispataljoonassa päättyi. Jatkossa suomalaisjoukot on keskitetty osaksi operaation komentajan ranskalaisjohtoista reservipataljoonaa (FCR, Force Commander Reserve). Muutuksessa kokoonpanossa säilyvät vuodesta 2017 FCR:ään kuulunut suomalainen jääkärikomppania, jota tukemaan perustettiin uutena 34-henkinen kansallinen tukielementti (NSE, National Support Element). Näiden lisäksi suomalaisia palvelee UNIFIL:n esikunnassa. Muutoksen myötä suomalaisten määrä putosi noin 200 rauhanturvaajaan. SKJL:n komentajana toimii everstiluutnantti **Riku Mikkonen**.

Kaksi erilaista palvelusaikaa

Majuri **Jarno Tyyskällä** (45 v) on monta "hattua": FCR:n operaatiokeskuksen toimistoupseerin tehtävän ohella hän toimii SKJL:n operaatiopäällikkönä ja FCR:n suomalaisten kansallisen vanhimpana. Hän kertoo organisaatiomuutoksen sujuneen pääosin hyvin, mutta pieniä haasteitakin on ollut.

- Uuden organisaation perustaminen ja rakentaminen, työjärjestyksen laatiminen sekä NSE:n ja sen toimijoiden roolien löytäminen ovat vaatineet oman aikansa. Yhteistoiminta ranskalaisten kanssa on käynnistynyt mielestäni hyvin, Tyyskä kertoo. Jääkärikomppania jatkaa aiempaan tapaan 4 kk:n rotaatioilla ilman palvelusvapaita, ja NSE 6 kk:n rotaatioilla, joiden aikana on mahdollisuus kotimaan palvelusvapaisiin.

Suolakurkuista patruunoihin

Yliluutnantti **Olli Valtosen** (43 v) työskentelee NSE:n varastopäällikkönä ja samalla taisteluvälineupseerina. Hänen lisäksi SKJL:ssa palvelee kaksi muuta opistoupseeria, jotka toimivat henkilöstöpäällikkönä ja jääkärikomppanian vääpelinä. Ensimmäisessä kriha-operaatiossaan olevalla Valtosella on johdettavanaan varasto, josta löytyy tavaraa laidasta laitaan.

- Koko suomalaisjoukon materiaali suolakurkuista patruunoihin ja kaikkea siltä väliltä, vaikkapa wc-harjoja, ja kaikki materiaali on yhdessä ja samassa paikassa. Tämä on ehkä merkittävin ero irlantilais-suomalaiseen pataljoonaan, jossa eri aloille oli omat varastonsa, Valtosen kertoo.

Valtosen johtama varasto-osasto toimii erillään muusta NSE:stä, ja sen rooli korostuu erityisesti rotaatioiden vaihtuessa, jolloin tavaraa liikkuu edes ja takaisin. Elintarvikehuollon osalta varasto-osasto huolehtii suomimuonasta – ruisleivästä, makkarasta ja juustosta sen väliin sekä kunnon kahvit päälle.

- Ranskalaisten tarjoama aamukahvi ei ainakaan omaan suuhuni hirveästi sovi. NSE:stä löytyy kansallisia toimijoita henkilöstö-, huolto-, johtamisjärjestelmä- ja talousaloilta. Muiden toimialojen osalta yhteistoimintaa hoitavat ranskalaisen pa-

Yliluutnantti Olli Valtosen johtamasta varastosta löytyy materiaalia laidasta laitaan, elintarvikkeista patruunoihin.

taljoonan esikuntaan sijoitetut suomalaiset esikuntaupseerit. Yhteydenpito ranskalaisen huoltoon on varsin vähäistä, ja rajoittuu lähinnä yhteisiin kuljetustarpeisiin. Yhteisen kielen puuttuminen tuo haasteita, sillä varsinkin aliupseeri- ja miehistötasolla englannin kielen taito on varsin vähäistä.

- Olin taannoin yhteydessä ranskalaisen komppanian vääpeliin, ja käytännössä vasta piirroksen avulla saimme sovittua tietystä päivästä ja kellonajasta, yliluutnantti Olli Valtosen avaa yhteydenpitoa.

Vaunukortillisia reserviläisiä kaivataan kriisinhallintatehtäviin

Teksti ja kuva: Matti Vihurila

Opistouseseereilla on keskeinen rooli haettaessa ja valittaessa niin palkattua henkilökuntaa kuin reserviläisiä kriisinhallintatehtäviin. Kapteeni **Ilpo Reinikainen** Maavoimien esikunnassa keskittyy kantahenkilökuntaan, ja viime elokuusta alkaen kapteeni **Juha Rinta-Keturi** on johtanut reserviläisten rekrytointia hoitavaa organisaatiota. Porin prikaatin esikunnan henkilöstöosastoon kuuluvalla rekrytointisektorilla työskentelee vakituisesti kuusi henkilöä, jotka viime vuonna värväsivät noin 800 reserviläistä Maavoimien johtamiin operaatioihin. Huippuvuosina kriisinhallintatehtäviin ha lukkaita reserviläisiä on ollut runsaasti, v. 1991 yli 10 000 hakijaa, mutta luku on

pudonnut alle 2 000:een. Viime vuonna hakijoita oli noin 1 700, joista toimintavalmiuteen valittiin 1 400. Toimintavalmiussitoumus tehdään vuodeksi kerrallaan.

- Tulemme tällä hakijamäärällä kyllä toimeen, mutta kieltämättä valinnanvaraa saisi olla enemmän. Pulaa on mm. vaunukortillisista reserviläisistä, joiden varusmiespalveluksesta kotiutumisesta on alle viisi vuotta. Rotaatiokoulutuksen alkaessa heidät luetaan puolustusvoimien palkatuksi henkilöstöksi, jolloin heidän ajo-oikeutensa voidaan uudistaa lyhyehköllä perehdyttämiskoulutuksella. Muussa tapauksessa kulluttajakoulutus kestäisi useamman viikon. Erilaiset sähköpätevytykset omaavalle henkilöstölle on kysyntää, samoin lääkäreille, tul-

keille ja kranaatinheitinkoulutetuille reserviläisille, Juha Rinta-Keturi luettelee.

Porin prikaatissa valmiusjoukkokoulutettavat varusmiehet ovat merkittävä resurssi rauhanturvaajien rekrytoitaessa. Normaalisti varusmiespalveluksen aikana koulutuksen vaativiin kriisinhallintatehtäviin saaneista 75 – 80 % tekee toimintavalmiussitoumuksen reserviin siirtyessään. Heille Libanonin UNIFIL-operaatio on varsin sopiva ensimmäiseksi kriha-tehtäväksi. Irakin ja Afganistanin operaatioiden tehtävät pääsääntöisesti edellyttävät aiempaa kokemusta.

- Sotilastarkkailijoiksi valittavilta reserviläisiltä edellytetään kahta operaatiota, reservin upseerien rekrytointiin keskittynyt Rinta-Keturi sanoo.

Rekrytointisektorin ylläpitämässä Evp-poolissa on nelisenkymmentä toimintavalmiussitoumuksen tehnyttä entistä ammattisotilasta. Resurssi on yhteinen Maavoimien esikunnan kanssa, ja sitä hyödynnetään tarvittaessa, jos palkatulle henkilökunnalle tarkoitettuihin tehtäviin ei löydy lähtijää palveluksessa olevasta henkilöstöstä tai tulee yllättäviä peruutuksia.

- Etenkin johtamisjärjestelmäalan osaajille on kysyntää, kapteeni Rinta-Keturi toteaa. Rinta-Keturin lisäksi sektorilla työskentelee viisi henkilöstösihteeriä ja vuoden 2019 loppuun saakka yksi määräaikainen toimitosihteeri 50 %:n työpanoksella. Yksi työpari on keskittynyt suurimman operaation eli Libanonin rauhanturvien rekrytointiin ja toinen työpari muihin Maavoimien johdossa oleviin operaatioihin. Yksi henkilöstösihteereistä hoitaa hakukäsittelyn.

- Oli turvallista aloittaa tässä uudessa ja vaativassa tehtävässä, kun tiesin saavani työskennellä rautaisen ammattitaidon ja kokemuksen omaavien alaisten kanssa. Osalla on kokemusta rauhanturvaajien rekrytoinnista jo Niinisalon YK-Koulutuskeskuksen ajoilta, Juha Rinta-Keturi kiittelee.

Kriisinhallintatehtäviin tarvittavien reserviläisten rekrytointia johtava kapteeni Juha Rinta-Keturi on turvallisin mielin, koska saa työskennellä rautaisen ammattitaidon ja kokemuksen omaavien alaisten kanssa.

- Osalla henkilöstösihteereistä on kokemusta rauhanturvaajien rekrytoinnista jo Niinisalon YK-Koulutuskeskuksen ajoilta, Juha kiittelee.

Parhaat aloitteet palkittiin

Maanpuolustuksen aloitesäätiö palkitsi joulun alla puolustusvoimien parhaat aloitteet. Palkintoja jaettiin kolme kappaletta, joista kaksi myönnettiin ryhmälle yhden ollessa yksilöaloite.

Palkittujen joukossa oli kaksi Päälystöliiton jäsentä. Kapteeni **Petri Lähdekorpi** oli toisena kehittämässä K9-panssarihaupitsin ammusten lataussiltaa. Idea oli syntynyt omakohtaisten kokemusten kautta kranatteja kannettaessa.

Kapteeni **Sami Teikari** vastaanotti palkinnon C-IED-toiminnan eli improvisoitujen räjähteiden vastaisen toiminnan kouluttamisesta varusmiehille. Palkittu aloite yhdistää räjähdewaarakoulutuksen yhdeksi kokonaisuudeksi eri koulutuskausilla.

Kunniakirjat stipendeineen jakoi Puolustusvoimain komentaja, kenraali **Jarmo Lindberg**.

Rimpiläisestä Vuoden sotilasvalmentaja

Vuoden sotilasvalmentajaksi on valittu yllluutnantti **Markku Rimpiläinen**. Hän palvelee Urheilukoulussa Kaartin jääkäriyrykmentissä.

Rimpiläisellä on pitkä kokemus toiminnasta puolustusvoimien ja Urheilukoulun yleisurheiluvallmentajana. Hän valmentaa varusmiespalvelustaan suorittavia yleisurheilijoita. Virkatöiden ulkopuolella Rimpiläinen valmentaa tyttöjen kestävyysjuoksuryhmää. Menestystä on tullut nuorten PM- ja EM-kilpailuissa.

Kiky-tuntien jatko auki

Kilpailukyky sopimukseen kirjattu julkisen sektorin lomarahaleikkaus päättyy tähän vuoteen. Vastaavasti sopimukseen kuuluneen työajan pidennyksen jatkosta ollaan eri mieltä. Työmarkkinajärjestöjen johtajien tavatessa tammikuun loppupuolella yhteisessä Ääni työlle -tapatumassa pidennysten kohtalosta ei päästy yksimielisyyteen. Työntantajajärjestöjen (EK ja kuntatyönanta-

jat) edustajat näkivät työajan pidennysten olevan pysyvä järjestely. Vastaavasti työntekijöitä edustavien järjestöjen (Akava, SAK, STTK) näkemykset olivat vastakkaisia.

- Emme katso, että kiky-työajanpidennykset olisivat pysyvä osa sopimuksia, totesi Akavan työelämäasioiden päällikkö **Lotta Savinko** Iltasanomien mukaan.

Kysymys työajan pidennyksistä tultaneen nostamaan useammassa neuvottelupöydässä esille, sillä nykyinen virkaehtosopimus on voimassa 31.3.2020 asti.

Puheenjohtaja Lukkarinen 50 vuotta

Jyrki Lukkarisen 50-vuotissuhlia vietettiin joulukuun viimeisenä viikonloppuna hänen kotipaikkakunnallaan Lappeenrannassa. Paikalle oli saapunut liki sadan hengen joukko sukulaisia, ystäviä ja työkavereita. Uskollisena SaiPan kannattajana Lukkarinen sai lahjaksi oman nimikkopelipaidan. Varapuheenjohtaja **Mika Avelin** luovutti Päälystöliiton huomionosoituksen saatesanojen kera. Päälystölehti onnittelee Jyrkiä.

Kuva: Jyrki Lukkarisen kotialbumi

Liiton urheilutoiminta 1929 - 2019

Teksti: Mika Räisänen Kuva: Puolustusvoimat

Kuluva vuosi on liittomme juhluvuosi. Urheilutoiminta on ollut keskeisessä roolissa ali- toimi- ja opistoupseerien harrastuksista koko liiton olemassaolon ajan. Kaikkina vuosikymmeninä liiton jäsenet ovat edustaneet Suomea kesä- ja talvilajien arvokilpailuissa voittaen lukuisia mitaleita. Lukumääräinen menestys on painottunut erityisesti 1960- ja 1970- luvuille. Tunnetuimpia arvokisamenestyjiä lienevät ampujat **Vilho Ylönen** ja **Väinö Markkanen**, ampumahiihtäjä **Heikki Ikola** sekä yhdistetyn **Jouko Karjalainen**.

Aliupseeriliiton aika 1929 – 1973

Liiton urheilulajeiksi pyrittiin ottamaan sellaisia lajeja, jotka palvelivat sotilaallisia tarkoituksia. Liiton ensimmäiset mestaruuskilpailut järjestettiin ammunnan kotiratakilpailuina vuonna 1930. Seuraavana vuonna liiton mestaruuskilpailuiksi hyväksyttiin jalka- ja pesäpallo. Hiihto lisättiin kilpailulajiksi vuonna 1935. Suunnistuksen vuoro tuli 1946 ja suunnistuksen ratamestaruuskilpailu 1949. Muista lajeista mainittakoon yleisurheilu, lentopallo, shakki sekä liittojen sekä kerhojen väliset erilaiset otteet.

Liiton Vuoden urheilija on nimetty vuodesta 1951 alkaen. Alkuun säännöt eivät mahdol-

listaneet valintaa kuin yhden kerran, mutta niitä muutettiin jo vuonna 1957. Vuoden urheilijan valinta oli haastavaa, koska aliupseerit menestyivät niin monessa lajissa ja urheilijoiden asettaminen paremmuusjärjestykseen oli vaikeaa. 1960- luvulla kävi toistuvasti niin, ettei urheilujohtajan esitys tullut hyväksytyksi. Työvaliokunta päätti toisin, paremmin.

Toimiupseeriliiton aika 1974 – 1988

Toimiupseerijärjestelmään siirtyminen ei käytännössä tuonut muutosta liiton urheilutoimintaan. Mestaruuskilpailuja järjestettiin edelleen perinteisissä sotilaslajeissa, joskin sääntöjä muutettiin ja uusia sarjoja perustettiin. Vuonna 1987 kilpailtiin ensimmäisen kerran Toimiupseeriliiton yleismestaruudesta. Toimiupseerit saavuttivat arvokisamenestystä ammunassa, hiihdossa, hiihtosuunnistuksessa, ampumahiihdossa, yhdistetyssä, voimanostossa sekä suunnistuksessa.

Päällystöliiton aika 1989 –

Kuntourheilu tuli näkyvimmin esille liiton urheilutoiminnassa 1990-luvulla, kun jäseniä pyrittiin innostamaan valtakunnallisiin kuntourheilutapahtumiin. Sittemmin yksittäis-

ten tapahtumien tukemisesta on siirrytty tukemaan jäsenen vapaavalintaista kuntourheilutapahtumaa.

Virallisia liiton mestaruuskilpailuja on järjestetty sotilaiden SM-kilpailujen yhteydessä ammunassa, hiihdossa sekä suunnistuksessa. Tulosten perusteella jaettavista palkintolusikoista luovuttiin 2011. Kilpailuja valmennustoiminnan tukemiseen tarkoitettuja patruunoita on edelleen jaettu, joskin jaettava määrä sekä laji ovat vuosien saatossa supistuneet. Urheilutoimikunta lakkautettiin 2011, ja nykyään liiton urheilutoimintaa johtaa urheilujohtaja hallinnon ohjauksessa.

1960-luvulta alkanut Aliupseeriliiton Urheilun Tuki ry. lakkautettiin vuonna 2004, koska se ei saanut enää ulkopuolista tukea toimintaansa. Vuodesta 2011 alkaen on valittu Vuoden urheilijan sijasta Vuoden urheiluteko. Osaltaan tähän on vaikuttanut se, ettei opistoupseereiden arvokisamenestys ole ollut enää niin leveällä rintamalla kuin aiempina vuosikymmeninä. Viisi viimeistä kiinnitystä Vuoden urheilijaksi saavutti ampumasuunnistuksen moninkertainen maailmanmestari **Mikko Hölsö**.

Lähteet: Sama kaiku on askelten (toim. Keijo Koivisto) sekä 80 vuotta turvallisuutta (Keijo Koivisto, Marja-Terttu Paananen)

Vuoden 2018 urheiluteko

Jäsenyhdistyksiä pyydetään tekemään esityksiä vuoden 2018 urheiluteosta. Palkitsemisen perusteena on vuoden aikana tehty liikuntaan aktivoiva toiminta tai hyvä urheilusuoritus. Palkinto voidaan myöntää henkilölle tai yhteisölle. Esitykset tulee lähettää sähköpostitse liiton toimistolle (toimisto@paallystoliitto.fi) **17.3. mennessä**. Palkitseminen tapahtuu liiton puheenjohtajapäivillä. Vuoden urheiluteon päättää liiton hallitus. Vuoden urheiluteko palkitaan kunniakirjalla, stipendillä ja viikon käyttöoikeudella valitsemaansa liiton lomakohteeseen.

Päällystöliiton mestaruuskilpailut v. 2019

- Hiihto: Jääkäriprikaati 25. - 28.3.
- Ammunta: Kaartin jääkäriyrykmentti 2. - 4.9.
- Suunnistus: Panssariprikaati 3. - 5.9.

Kilpailukäskyt ilmestyvät liiton nettisivuille.

Aurinkoinen vuosikokous Santahaminassa

Teksti ja kuva: Kati Räisänen, yhdistyksen puheenjohtaja

Etelä-Suomen Päällystön Naiset ry. on Päällystön Naisten Liiton suurin jäsenyhdistys. Jäseniä meillä on noin 80. He asuvat ympäri eteläistä Suomea, sillä lakkautettujen yhdistysten naisia on siirtynyt vuosien varrella riveihimme mm. Joensuusta, Helsingistä, Niinisalosta, Dragsvikistä ja Huovrinnteeltä. Tämä luonnollisesti lisää haasteita yhteisten tapahtumien järjestämisessä pitkien välimatkojen takia. Hallituksen jäsenet asuvat yhtä lukuun ottamatta Hattulassa ja Hämeenlinnassa, joten Panssariprikaati on lähin yhteistyökumppanimme ja miestemme entinen tai nykyinen työnantaja. Yhdistyksemme piti sääntömääräisen vuo-

sikokouksensa Santahaminassa lauantaina 19.1. Hallituksemme jäsen **Tarja Hirttiö** oli ystävällisesti hoitanut käytännön järjestelyt paikan päällä. Kirpeän aurinkoisessa pakkasessa kokoonnuimme ensin Maapuolustuskerkeakoulun pääarakennukseen. Kapteeni **Mika Hirttiö** esitteli marmoriallassa meille koulun toimintaa ja perinteitä – niitä oudompiakin – ja pääsimme kurkkaamaan myös kaunista juhlasalia mukheine koristeltuine puuvineen. Koululta kävelimme Santahaminan Maapuolustuskerhon punatiilien suojaan herkulliselle lounaalle ja kokoustamaan. Nuorimmalla, melkein yksivuotiaalla kokousvieraallamme ei ollut virallista ääni-

oikeutta, mutta sitäkin enemmän asiaa ja touhua 10 kokoustavan naisen iloksi. Kokous nuijittiin läpi melko ripeästi peruspykälien osalta. Keskustelua käytiin mm. yhdistyksen kannasta liiton tulevaisuutta mietittäessä. Santahamina hurmasi meidät kauneudellaan niin hyvin, että päätimme selvittää, onnistuisiko meidän pitää elokuun lopussa jäseniltä jollakin saaren rantasaunoista. Mikäpä olisi sen mukavampaa kuin pulahtaa meren syleilyyn kesän pimenevässä illassa.

Kuvassa
Vilma Siltala (vauva),
Tarja Hirttiö (selin, syöttää lapsenlastaan),
Anneli Venesjärvi,
Arja Haakana,
Marjatta Leino,
Tellervo Terävä (päädyssä Pirkon vierellä),
Pirkko Lokinperä,
Lahja Ikonen,
Hannele Karstu ja
Satu Rajala.

Ali-, Toimi- ja Opistoupseerien Perinneyhdistys Ry:n vuosi- kokous

pidetään Lappeenrannan Upseeri-
kerholla lauantaina 30.3.2019 klo
12.30, osoitteessa Upseeritie 2, Lappeenranta. Kokouksessa käsitellään sääntöjen 9.pykälän asiat.

Hallitus

Perinnepäivät Oulussa

Päällystöliiton Evp-yhdistyksen järjestämiä perinnepäiviä vietetään Oulussa, Radisson Blu Hotellissa 16. - 17.3.

Lauantaina 16.3 aloitetaan lounaalla, jonka jälkeen Oulun kaupungin valtuuston puheenjohtaja **Juha Hänninen** pitää esitelmän Oulun kaupungin nykytilasta yrittäjyyden, talouden, rakentamisen ja kansainvälistymisen osalta. Toisessa esitelmässä **Antero Mikkonen** avartaa katsettamme Oulun historiaan. Ilta päättyy yhteiseen veljesillalliseen samassa hotellissa. Tarkempi aikataulu julkaistaan www.paallystoliitto.fi/evp-yhdistyksen sivuilla tammikuussa 2019.

Sunnuntaina 17.3 pidetään Päällystöliiton Evp-yhdistyksen vuosikokous klo 10.30 alkaen samassa paikassa.

Paketin hinta on 100 euroa, sisältäen majoituksen, tulolounaan, lauantain luennot ja kahvit, veljesillallisen ruokajuomineen ja aamiaisen. Mikäli tulet perjantaina, paketin hinta on 150 euroa. Pelkästään veljesillalliseksi osallistujalle hinta on 50 euroa.

Ilmoittautumiset (nimi, syntymäaika ja mahdolliset allergiat) Markku Virtaselle (markku.s.virtanen@gmail.com tai tekstiviestillä 040 759 3256). Samanaikaisesti maksu yhdistyksen tilille FI90 4456 0010 2343 19.

Mikäli osallistut vain vuosikokoukseen, tule Oulun Radisson Blu Hotelliin osoitteeseen Hallituskatu 1. Kokous alkaa 17.3. klo 10.30 ja tilaisuus on sinulle maksuton.

Ohjelma Oulussa

15.3 Iltapäivällä majoittumiset hotellille (kauempaa tulevat)

16.3 Aamiaisen klo 7.30 - 11 (perjantaina saapuneet)

Lounas klo 12 -13.30

Esitelmä klo 13.30 - 14.15: Oulun kaupungin nykytila, Juha Hänninen

Esitelmä klo 14.30 - 15.15: Oulun kaupungin historia, Antero Mikkonen

Klo 19 Veljesillallinen (tumma puku, ei mitaleja)

17.3 klo 7.30 - 11 Aamiaisen

Klo 10.30 Vuosikokous, sisältää kokouskahvit

Tervetuloa Ouluun!

Pärnuun ja Latviaan 26. - 29.5.

Evp-yhdistys järjestää edullisen jäsenmatkan (avecit mukaan) Pärnuun, poikkeamme myöskin Latvian puolella. Matkan hinta on 290 euroa /henkilö 2-hengen huoneessa, 1-hh lisämaksu on 90 euroa. **Ilmoittautumiset (nimi, syntymäaika ja erikoisruokavaliot) matkalle on tehtävä 27.2. mennessä** sähköpostilla perti.heikkila@ppl1.net tai puh/tekst 040 702 3933. ja samalla ennakkomaksu 50 euroa/hlö yhdistyksen tilille FI90 4456 0010 2343 19. Loppumaksu 240 euroa/hlö maksettava em. tilille 21.3.2019 mennessä. Lisätietoa matkasta löytyy yhdistyksen verkkosivuilta.

Talviset terveiset Helsingistä

Kokoonnutaan, matkustetaan ja välissä vaikutetaan. Maaliskuussa pidetään Oulussa yhdistyksemme vuosikokous, jossa perinteisesti arvioidaan, miten yhdistyksellä on mennyt, suunnitellaan, miten kehitetään ja toimitaan sekä ketkä ovat toimeenpanevia henkilöitä. Huhtikuussa päätetään, mikä tekee sitä samaa hieman laajemmasta mittakaavassa eli eduskunnassa. Tähän kannattaa suhtautua aika vakavasti ja valita sellaisia henkilöitä omaksi edustajaksi, joka ajaa myös eläkeläisten asioita. Toukuussa on mahdollisuus lähteä Pärnuun tutustumaan eteläiseen Viroon. Reissut jatkuvat elokuussa, jolloin pidämme Kesäpäivät Vaasassa. Ajankohta on 17. - 18.8. Tähän viikonloppuun kuuluu veljesillallisen lisäksi risteily Vaasan edustalla. Tännehan mennään seuralaisten kera. Varsinainen kutsu kesäpäiville julkaistaan huhtikuussa. Kesäpäivien yhteydessä on tarjottu mahdollisuutta järjestää kurssitapaamisia.

Hannu Juhani Kuparisesta kotiseutuneuvos

Oulun Päällystöyhdistyksen evp-osaston jäsenelle ja aktiiville Hannu Kupariselle on myönnetty kotiseutuneuvoksen arvonimi 27.6.2018. Lue Evp-yhdistyksen verkkosivuilta lisää hänen pitkästä ja monipuolisesta työ- ja järjestöurastaan.

Tervetuloa Evp-yhdistyksen vuosikokoukseen

Päällystöliiton Evp-yhdistyksen sääntömääräinen vuosikokous pidetään 17.3.2019 klo 10.30 alkaen Oulussa, Radisson Blu hotellissa osoitteessa Hallituskatu 1, Oulu. Kokouksessa käsitellään yhdistyksen sääntöjen 9 §:ssä mainittujen asioiden lisäksi sääntömuutosesitys. Kokousmateriaali laitetaan yhdistyksen sivuille www.paallystoliitto.fi/evp-yhdistys tammikuussa 2019.

Yhdistyksen kokouksessa jokaisella varsinaisella jäsenellä on yksi (1) ääni. Lisäksi kokoukseen osallistuva jäsen voi valtakirjalla edustaa enintään kymmentä (10) yhdistyksen äänivaltaista jäsentä. Jäsenen, joka haluaa asian ottamista käsiteltäväksi yhdistyksen kokouksessa, on tehtävä siitä perusteltu esitys kirjallisena yhdistyksen hallitukselle tammikuun loppuun mennessä, kuitenkin huomioiden yhdistyslain 24§:n määräykset.

Kokouksen aluksi on kahvitarjoilu. Hallitus

Kesäkauden lomakohteiden haku umpeutuu - pidä kiirettä!

**Liiton lomakohteiden (ei Helsinki) lomajakson
1.5. – 31.8. varaukset kohteiden jakoa ja mahdollis-
ta arvontaa varten on lähetettävä 28.2. mennessä.**

Varaa, virkisty ja nauti

Loma on toiseksi parasta elämässä mitä tiedän. Olen ollut useita kertoja Päällystöliiton lomakohteissa. En osaa sanoa, mikä niistä on paras, riippuu vuodenaikasta. Kesällä Koli ja jylhä kansallismaisema, ruskun aikaan ja kevät-hangilla ehdottomasti Saariselkä, Vierumäellä puoleensa vetävät golfviheriöt ja minikylpylä. Päällystöliiton tasok-
kaissa lomakohteissa päivän kruunaa saunahetki ja huur-
teinen.

Ovatko Helsingin asunnot ja sen äärellä olevat
kulttuurikohteet Sinun nautintojesi lähteitä?
Yhtä kaikki, varaa, virkisty ja nauti!

[www. paallystoliitto.fi](http://www.paallystoliitto.fi)